

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА

Факультет міжнародних відносин, політології та соціології

Кафедра світового господарства і міжнародних економічних відносин

Кваліфікаційна робота

на здобуття ступеня вищої освіти «бакалавр»

**«Трансформація зовнішньоекономічних позицій Австралії та Сінгапуру
в умовах сучасного економічного розвитку»**

**«Transformation of the Foreign Economic Positions of Australia and
Singapore in the Conditions of Modern Economic Development»**

Виконала: здобувачка денної форми навчання
спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини»

Освітня програма «Міжнародні економічні відносини»

Абдулкарімова Розалія

Керівник: к.е.н., доц. Доц. Розмарина А.Л. _____

Рецензент: д.е.н., проф. Садченко О.В.

Рекомендовано до захисту:

Протокол засідання кафедри

№ _ від _____ 2024 р.

Завідувач кафедри

Захищено на засіданні ЕК №

протокол №__ від _____ 06.2024 р.

Оцінка _____ / _____ / _____

Голова ЕК

_____ ЯКУБОВСЬКИЙ Сергій

_____ ПІЧУГІНА Юлія

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ АНАЛІЗУ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИХ ПОЗИЦІЙ АВСТРАЛІЇ ТА СІНГАПУРУ В УМОВАХ СУЧАСНОГО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ	5
РОЗДІЛ 2. ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ОСНОВНИХ СКЛАДОВИХ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИХ ПОЗИЦІЙ АВСТРАЛІЇ ТА СІНГАПУРУ.....	13
2.1. Особливості формування поточних рахунків платіжних балансів Австралії та Сінгапуру.....	13
2.2. Динаміка та структура фінансових рахунків країн	21
2.3. Аналіз динаміки складових активів і пасивів міжнародних інвестиційних позицій Австралії та Сінгапуру.....	25
РОЗДІЛ 3. ОСОБЛИВОСТІ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИХ ОПЕРАЦІЙ АВСТРАЛІЇ ТА СІНГАПУРУ З УКРАЇНОЮ.....	32
ВИСНОВКИ.....	37
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	40
ДОДАТКИ.....	44

ВСТУП

У сучасних умовах глобалізації та інтеграції світових ринків дослідження зовнішньоекономічних позицій країн набуває особливої важливості. Австралія та Сінгапур є яскравими прикладами країн з розвиненою економікою, які активно беруть участь у міжнародній торгівлі та інвестиційних процесах. Розгляд зовнішньоекономічних позицій цих країн є актуальним з наступних причин.

Австралія та Сінгапур демонструють стабільне економічне зростання протягом останніх десятиліть. Аналіз їх зовнішньоекономічних позицій дозволяє зрозуміти, які фактори сприяють їхньому успіху та як ці країни адаптуються до змін у глобальній економіці.

Австралія та Сінгапур є значними реципієнтами прямих іноземних інвестицій. Вивчення їх інвестиційних стратегій та структури інвестиційних потоків допомагає зрозуміти, як ці країни залучають капітал і використовують його для розвитку своїх економік.

Обидві країни мають розгалужені торговельні мережі та укладають численні торговельні угоди, що сприяє зміцненню їхньої позиції на світовому ринку. Дослідження торговельних відносин Австралії та Сінгапуру дозволяє виявити ключові тенденції та виклики, з якими стикаються ці країни у міжнародній торгівлі.

Сінгапур є одним з лідерів у галузі інновацій та високих технологій, тоді як Австралія активно розвиває сектори, пов'язані з природними ресурсами та сільським господарством. Аналізуючи зовнішньоекономічні позиції цих країн, можна зрозуміти, як вони використовують інновації та технології для зміцнення своєї економіки та підвищення конкурентоспроможності.

У сучасному світі глобальні виклики, такі як зміна клімату, пандемії та геополітична нестабільність, широкомасштабна війна Росії проти України впливають на всі країни. Дослідження зовнішньоекономічних позицій Австралії та Сінгапуру допомагає зрозуміти, як ці країни адаптуються до

нових викликів та використовують нові можливості для забезпечення сталого розвитку.

Метою кваліфікаційної роботи є аналіз особливостей трансформації зовнішньоекономічних позицій Австралії та Сінгапуру в умовах сучасного економічного розвитку.

Досягнення поставленої мети передбачає вирішення у кваліфікаційній роботі наступних **завдань**:

- ознайомитись з теоретичними основи аналізу трансформації зовнішньоекономічних позицій Австралії та Сінгапуру в умовах сучасного економічного розвитку;
- провести порівняльний аналіз поточних рахунків Австралії та Сінгапуру;
- виявити динаміку та дослідити структуру фінансових рахунків країн;
- дослідити міжнародну інвестиційну позицію Австралії та Сінгапуру;
- охарактеризувати особливості зовнішньоекономічних операцій Австралії та Сінгапуру з Україною.

Об'єктом дослідження – є економіки Австралії та Сінгапуру.

Предметом дослідження – є теоретичні основи та прикладні аспекти трансформації зовнішньоекономічних позицій Австралії та Сінгапуру в умовах сучасного економічного розвитку.

Теоретичною та методологічною основою дослідження є дані та матеріали з сайту Міжнародного валютного фонду, Світового банку, Державної служби статистики України.

При написанні роботи були використані теоретико-критичний аналіз джерел за темою кваліфікаційної роботи, графічний аналіз і узагальнення отриманої інформації.

Результати дослідження пройшли апробацію на Другій міжнародній науково-практичній конференції: «Соціально-економічний та політичний розвиток країн в умовах глобальної нестабільності», яка відбулась в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова 31 травня 2023 року.

РОЗДІЛ 1.

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ АНАЛІЗУ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИХ ПОЗИЦІЙ АВСТРАЛІЇ ТА СІНГАПУРУ В УМОВАХ СУЧАСНОГО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

У першому розділі кваліфікаційної роботи проаналізуємо результати досліджень іноземних вчених стосовно трансформації зовнішньоекономічних позицій Австралії та Сінгапуру в умовах сучасного економічного розвитку.

Цифровізація трансформує міжнародну торгівлю, змінюючи природу транскордонних економічних взаємодій. Зростає частка товарів і послуг, що замовляються та доставляються віртуально, дані стали основним транскордонним економічним потоком, а цифрові технології впроваджуються в усі ланки постачання. Інтернет сприяв появі платформ-компаній безпрецедентних розмірів і глобального охоплення, а також дозволив дедалі більшій кількості малих підприємств, окремих працівників і споживачів брати участь у транскордонній торгівлі.

Ці зміни створили нові транскордонні можливості та виклики, що спонукало уряди до переговорів про нові торговельні правила. Спектр питань широкий, починаючи від управління транскордонними потоками даних і цифровізації митних документів до посилення захистів вихідного коду. Обговорення розпочалися у Світовій організації торгівлі (СОТ) у 1998 році, але значного прогресу не досягли, тому уряди звернулися до преференційних торговельних угод, спочатку включаючи декілька положень, а потім розширюючи їхню сферу до включення окремих розділів. До кінця 2022 року налічувалося 167 преференційних угод з положеннями про цифрову торгівлю, з яких 109 містили окремі розділи.

Серед трьох основних блоків у світовій економіці, США підтримали рух до переговорів щодо правил цифрової торгівлі, тоді як ЄС і Китай були набагато обережнішими. З початку 2000-х років США використовували торговельні угоди для просування своєї «Цифрової Агенди» і відігравали

центральну роль у встановленні правил цифрової торгівлі. Більше половини всіх нових положень щодо цифрової торгівлі, введених між 2000 і 2019 роками, були в торговельних угодах, де США були підписантом. Цифрова торгівля була головним пріоритетом адміністрації Обами, що відображалось в обширних положеннях щодо цифрової торгівлі в Угоді про Транстихоокеанське партнерство (TPP), підписаній у 2016 році. (Ця угода пізніше стала Всеосяжною і Прогресивною Угодою про Транстихоокеанське партнерство (СРTPP) у 2018 році після рішення адміністрації Трампа вийти з неї). За TPP слідували Угода між США, Мексикою та Канадою (USMCA), укладена в 2018 році, та Угода про цифрову торгівлю між Японією та США у 2019 році. США зосередилися на лібералізації потоків даних та усуненні інших урядових заходів, які великі американські технологічні компанії вважали перешкодами для своєї бізнес-моделі, включаючи так званій «примусовий трансфер» програмного забезпечення та вихідного коду. Через ці угоди США заявили, що встановили новий «золотий стандарт» для правил цифрової торгівлі.

З закінченням дії Торгового сприяння США у 2021 році та початковим відходом від торговельних угод за адміністрації Байдена, США стали менш впливовими у формуванні правил цифрової торгівлі. Проте інші уряди продовжували вести переговори щодо обширних цифрових зобов'язань, включаючи преференційні торговельні угоди, які були укладені Великою Британією після Brexit. У 2020 році Чилі, Нова Зеландія та Сінгапур уклали першу у світі окрему угоду про цифрову економіку, з явною метою формування глобальних норм.

У дослідженні «Підприємництво в нормах цифрової торгівлі: Сінгапурська хвиля угод про цифрову торгівлю» виявлено, в якій мірі, нещодавні угоди про цифрову торгівлю повторюють попередній підхід США або відходять від нього [1]. Щоб встановити, чи, і в якій мірі, підприємництво норм відбувається в цифровій торгівлі, автори систематично порівнюють положення в 12 угодах, укладених між 2018 і 2023 роками, які були визначені

як такі, що містять значні цифрові положення. До них належать три угоди під керівництвом США, укладені протягом 2018 та 2019 років, і дев'ять інших угод, укладених з того часу.

За результатами дослідження автори знайшли докази суттєвих політичних інновацій і визначили Сінгапур як ключового підприємця норм. Нова хвиля угод, що очолює Сінгапур, суттєво розширює сферу цифрової торгівлі, охоплюючи такі області, як цифрові ідентифікатори, електронне виставлення рахунків і електронні платежі, управління штучним інтелектом і регулювання нових цифрових технологій. Зобов'язання зазвичай формулюються як м'яке право, а не жорстке, що відображає початкові етапи створення правил. Підприємництво норм з боку Сінгапуру та його союзників відображає бажання позиціонувати себе як "цифрові хаби" у світовій економіці, стимулювати створення правил у сферах, де інновації випереджають регулювання, і сприяти цифровій взаємозв'язаності в умовах регуляторних розбіжностей і геополітичного суперництва.

Результати дослідження «Аналіз впливу міграції на міжнародну торгівлю Сінгапуру з 1960 року» свідчать про прямий зв'язок між торговельними змінними, такими як вартість торгівлі та відсоток ВВП, що виділяється на торгівлю, та чистою міграцією в Сінгапурі [2]. Це означає, що коли зовнішньоторговельна діяльність розширюється як у вартісному вираженні, так і в її впливі на економіку, спостерігається тенденція до зростання чистої міграції. Наявність позитивної кореляції підкреслює взаємодію між динамікою торгівлі та міграцією. Розширення торговельних операцій може створювати додаткові економічні можливості, приваблювати іноземні інвестиції та сприяти сприятливому клімату для корпоративного зростання. В результаті економічне зростання і розвиток у Сінгапурі можуть приваблювати висококваліфікованих фахівців, підприємців та інвесторів з інших країн, що призводить до напливу іммігрантів, які шукають покращених можливостей.

Тим не менш, на думку авторів, важливо визнати, що міграція є складним явищем, на яке впливає безліч факторів, і політика відіграє значну роль у формуванні міграційних тенденцій. Встановлення сприятливих міграційних правил у Сінгапурі може значно сприяти залученню та утриманню міжнародних талантів. Уряд може впливати на рішення потенційних іммігрантів, пропонуючи стимули та створюючи гостинну атмосферу для висококваліфікованих осіб [2].

Політика щодо постійного проживання, дозволів на роботу та візових правил може суттєво вплинути на легкість в'їзду та проживання в Сінгапурі з метою працевлаштування або бізнесу. Уряд може досягти гармонійного балансу між залученням іноземних талантів і захистом інтересів своїх громадян, формулюючи та впроваджуючи політику, що відповідає економічним цілям і соціальній згуртованості. Крім того, реалізація політики, яка сприяє соціальній інтеграції, культурному розумінню та інклюзивності, може активно покращити загальний міграційний досвід для іммігрантів. Це, у свою чергу, сприяє відчуттю приналежності та стимулює тривалу прихильність до приймаючої країни.

Підсумовуючи автори зазначають, що тісний зв'язок між торговельними змінними та чистою міграцією в Сінгапурі підкреслює значний вплив економічних чинників на міграційні тенденції. Крім того, це підкреслює вирішальне значення міграційної політики у визначенні потоків людей у країну та в межах неї. Розуміння та використання цього зв'язку можуть допомогти політикам приймати обґрунтовані рішення, які сприяють стійкому економічному зростанню та соціальній єдності, ефективно управляючи міграційними потоками [2].

У дослідженні "Управління внутрішніми прямими іноземними інвестиціями: сталий економічний розвиток Сінгапуру" використовується якісний підхід для відповіді на питання, як Сінгапур застосовував прямі іноземні інвестиції для досягнення сталого економічного зростання та розвитку. Огляд літератури показав неоднозначні висновки щодо впливу

прямих іноземних інвестицій на економічне зростання в приймаючій країні. Емпіричні дослідження вказують на умовно позитивний вплив ПІІ на економічне зростання приймаючої країни. Було виділено два основні фактори абсорбційної здатності: людський капітал та інституції й інфраструктуру. Аналітичний нарративний підхід дозволив дослідити управління прямими іноземними інвестиціями в Сінгапурі.

На думку авторів, Сінгапур є піонером у використанні та залученні ПІІ для підвищення технологічного розвитку та стимулювання економічного зростання. Країна значно виграла від великого припливу ПІІ, що допомогло їй перетворитися з країни, що розвивається, на економічну державу. Приклад Сінгапуру показує, що для успішного використання вхідних ПІІ необхідно також здійснювати внутрішні інвестиції в людський капітал і розвивати сильні інституції. Крім того, досвід Сінгапуру демонструє, що невелика країна з обмеженими ресурсами може підвищити кваліфікацію та перейти до високотехнологічної промисловості, орієнтуючись переважно на прямі іноземні інвестиції.

Основою успіху Сінгапуру стала урядова політика, яка приділяла особливу увагу розвитку внутрішнього соціального потенціалу, який постійно оновлювався та розширювався для задоволення потреб іноземних компаній. Урядові заходи були спрямовані на створення сприятливих умов для успішної діяльності іноземних компаній. Таким чином, приклад Сінгапуру демонструє, що невелика країна може підвищити свою кваліфікацію та піднятися вгору по ланцюжку створення вартості в умовах відкритого ринку, орієнтуючись насамперед на прямі іноземні інвестиції (ПІІ) [3].

Австралія є членом багатьох багатосторонніх торговельних організацій і бере участь у багатосторонніх та двосторонніх торговельних угодах у більшості регіонів. У червні 2018 року вона розпочала переговори щодо Угоди про вільну торгівлю (ФТА) з Європейським Союзом (ЄС), які досі тривають. З того часу Австралія та ЄС провели п'ятнадцять раундів переговорів (останній відбувся 28 травня 2023 року в Брюсселі). У статті «Інтернаціоналізація

австралійських малих і середніх підприємств: приклад Угоди про вільну торгівлю між Австралією та ЄС» досліджено обізнаність австралійських малих та середніх підприємств (МСП) про ЄС та проаналізовано фактори, які впливають на їхню інтернаціоналізацію. Для цього автори переглянули результати двох опитувань, проведених до і після пандемії COVID-19 (що також збіглося з періодом переходу після Brexit). За результатами дослідження стверджується, що МСП в Австралії фактично не обізнані про ЄС як ринок і що жодних значних змін у сприйнятті бізнесом ЄС і потенційних можливостей для міжнародної торгівлі не відбулося між політичними контекстами до і після COVID-19 [4].

Австралія нещодавно оголосила про свою прихильність до концепції циркулярної економіки. Політика та ініціативи, впроваджені до цього часу, були зосереджені на переробці та управлінні відходами, а дослідження вказують на потребу в більш амбітній політиці, чіткіших визначеннях, співпраці та узгодженні цілей. Результати дослідження «Перехід до циркулярної економіки в Австралії: нюансовані звіти циркулярних посередників про заяви основної течії зеленого зростання» свідчать про те, що деякі урядові та неурядові сектори закликають до більш інклюзивних циркулярних моделей, включаючи економіку "пончиків". В контексті конкуруючих дискурсів основної течії циркулярної економіки та інклюзивного циркулярного суспільства, організації-посередники та їх представники є ключовими для досягнення змін. Порівняно з бізнес-наративом зеленого зростання в політиці та індустріальних медіа, представники посередників усвідомлюють різноманітність викликів і рішень для Австралії. На основі напівструктурованих інтерв'ю з двадцятьма представниками циркулярних посередників в Австралії та тематичного дискурсивного аналізу дослідження виявило, що дискурси циркулярної економіки, циркулярного суспільства та дегроуфу формують теми про уряд, бізнес, зростання, споживачів, суспільство та політику в теперішньому та майбутньому. Обґрунтовуючи необхідність більш нюансованого погляду на

дискурсивні та практичні складності циркулярного переходу, дослідження завершується рекомендаціями щодо більш цілісної політики та практики, яка виходить за рамки поточної циркулярності заради циркулярності [5].

У статті «Детермінанти прямих іноземних інвестицій: Огляд та повторний аналіз даних з Австралії» (2021) емпірично досліджено детермінанти притоку прямих інвестицій в Австралію в короткостроковому та довгостроковому періодах, використовуючи підхід ARDL. У дослідженні короткострокові емпіричні результати частково підтверджують неокласичну теорію, теорію диверсифікації ризиків, OLI, теорію «знання-капітал», вертикальну та інституціональну теорії завдяки підтримці реальної процентної ставки, торговельних бар'єрів і конкурентоспроможності у залученні багатонаціональних інвестицій. Довгострокові емпіричні результати демонструють практичність кожної з теорій з плином часу. Хоча відсоткові ставки сприяють залученню ПІІ у короткостроковій перспективі, стабільно високі ставки означають ризики для країни, що може стримувати інвестиції у довгостроковій перспективі. Питомі та відносні витрати на робочу силу підтримують неокласичну модель, але більшою мірою підкреслюють значення продуктивності праці для залучення прямих інвестицій у довгостроковій перспективі. Негативний вплив вищих ставок валютного та корпоративного податків на ПІІ у короткостроковій перспективі є сигналом про здоровий економічний ландшафт Австралії у довгостроковій перспективі. Відкритість торгівлі також сприяє залученню ПІІ у довгостроковій перспективі. Таким чином, автори дійшли висновку, що хоча у короткостроковому періоді торгівля та прямі інвестиції є заміниками, у довгостроковому періоді вони взаємодоповнюють один одного [6].

Автори статті «Емпіричне правило та рентабельність інвестицій: Роль інструментів оцінки у фінансіалізації пасовищних земель Північної Австралії» зазначають, що високі та нестабільні ціни на землю в регіоні пояснюються спекулятивною поведінкою інвесторів-неспеціалістів. Однак детальніше вивчення процесів оцінки, через які формуються ці ціни, показує, що

різноманітні місцеві і немісцеві, людські та нелюдські суб'єкти роблять свій внесок у визначення цих вартостей через різноманітну, іноді конкуруючу, а іноді взаємодоповнюючу роботу. Професіонали з оцінки використовують метод BAV для оцінки землі на основі її фізичних характеристик, але доповнюють ці оцінки детальними коментарями, які попереджають, що «справжню вартість» землі краще оцінювати за допомогою показника ROI. Скотарі розробляють системи звітності, щоб банкіри, інвестори та професійні оцінювачі могли вимірювати вартість своїх станцій за допомогою ROI, одночасно підкреслюючи нефінансові зв'язки із землею. Інвестори купують нерухомість на основі розрахунків рентабельності інвестицій, а потім прагнуть продати її, використовуючи оцінку на основі BAV, стратегічно застосовуючи ці конкуруючі процеси оцінки вибірково, щоб отримати прибуток від спекулятивної діяльності. Це показує, що механізми оцінки відіграють ключову роль у фінансіалізації землі Австралії, але не так, щоб можна було чітко це визначити: вартість землі визначається завдяки взаємодії різноманітних учасників, які здійснюють унікальні процеси оцінки для досягнення власних цілей [7].

Отже, критичний аналіз результатів досліджень вчених сучасних тенденцій у розвитку економік та зовнішньоекономічних зв'язків Австралії та Сінгапуру свідчить про те, що обидві країни стабільно розвиваються, використовуючи власні конкурентні переваги. При цьому основними конкурентними перевагами Австралії є природні ресурси, а Сінгапуру – високий рівень діджіталізації економіки.

РОЗДІЛ 2

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ОСНОВНИХ СКЛАДОВИХ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИХ ПОЗИЦІЙ АВСТРАЛІЇ ТА СІНГАПУРУ

2.1. Особливості формування поточних рахунків платіжних балансів Австралії та Сінгапуру

Платіжний баланс включає торговельний баланс, баланс послуг, а також первинні та вторинні доходи. Загалом, рахунок поточних операцій охоплює всі надходження від продажу товарів і послуг іноземцям і всі витрати резидентів на товари та послуги, а також чистий інвестиційний дохід і чисті поточні трансферти.

У даному розділі розглядаються подібності та відмінності між цими показниками в Австралії та Сінгапурі.

Аналіз почнемо з торговельного балансу Австралії.

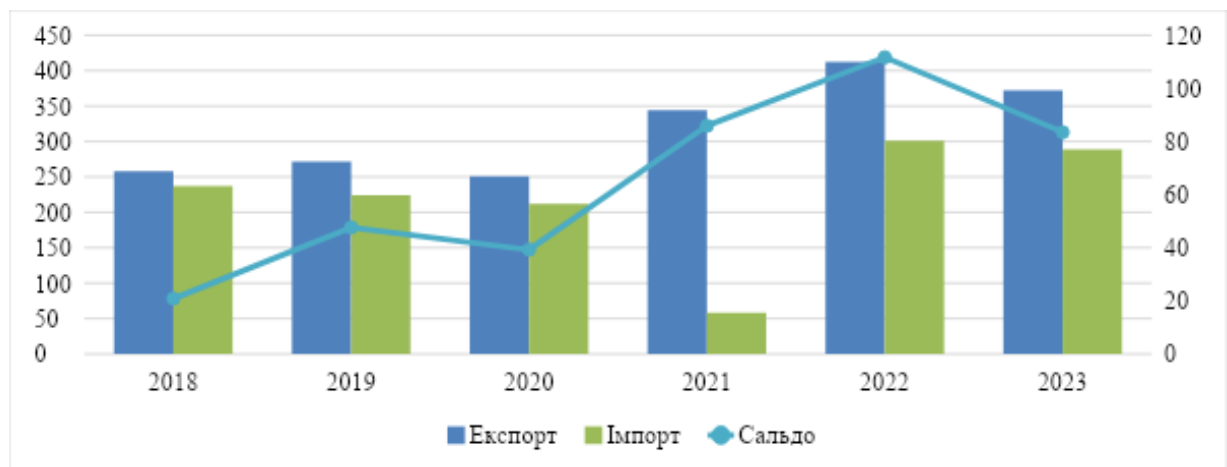

Рис. 2.1 Торговий баланс Австралії протягом 2018-2023 років, у млрд. дол. США.

Джерело: складено автором на основі даних [8].

На підставі даних за 2018-2023 роки видно, що платіжний баланс Австралії спочатку зростав, але ситуація змінилася у 2020 році. Його різкий спад у 2020 році був зумовлений різким падінням експорту та торгівлі загалом в умовах світової пандемії. Можна додати, що Австралія скорочувала імпорт

до 2021 року включно, і ця тенденція не продовжилася у 2022 році, але зменшились у 2023. Отже, загалом Австралія є країною-експортером.

Проаналізуємо торговельний баланс Сінгапуру.

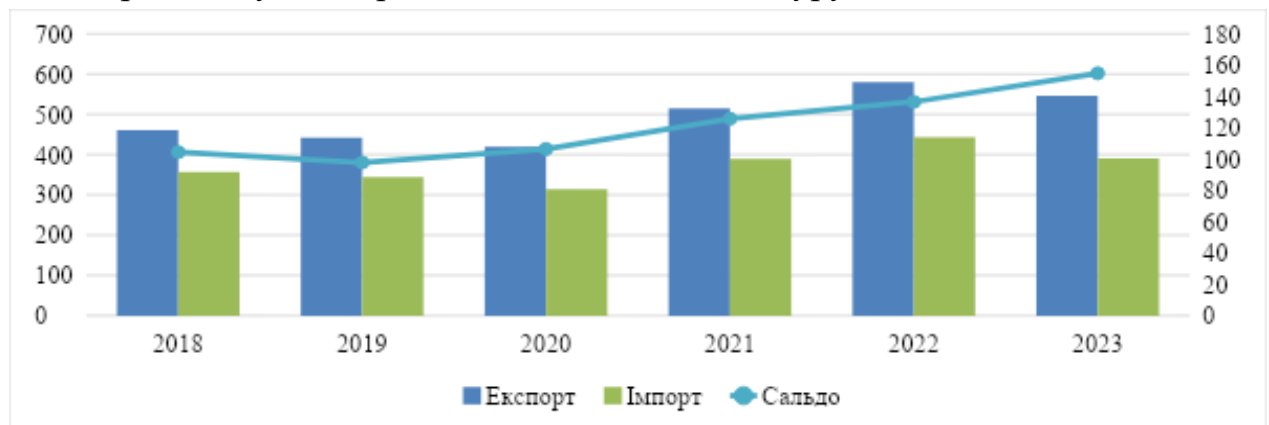

Рис. 2.2 Торговий баланс Сінгапуру протягом 2018-2023 років, у млрд. дол. США.

Джерело: складено автором на основі даних [9].

На підставі аналізу даних за 2018-2023 роки можна зробити висновок, що торговий баланс Сінгапуру зростає. Можна додати, що Сінгапур скорочував імпорт до 2021 року включно, і ця тенденція не продовжилася у 2022 році, але повернулась знову у 2023. Отже, загалом Сінгапур є країною-експортером.

Проаналізуємо баланс послуг Австралії.

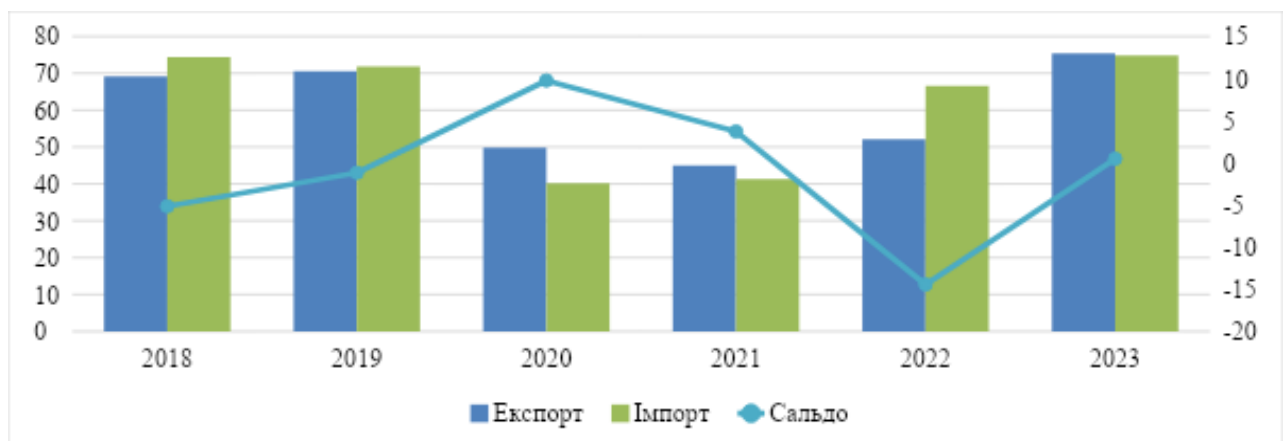

Рис. 2.3 Баланс послуг Австралії протягом 2018-2023 років, у млрд. дол.

Джерело: складено автором на основі даних [10].

Що ж стосується Австралії, то річні показники за 2018-2019 та 2021-2022 роки є нижчими за нуль, але тенденція до позитивних показників була помітна з 2020 по 2023 рік. Розпочинаючи з 2020 по 2023 рік, імпорт послуг в країну збільшився, тоді як експорт залишився майже незмінним. Відтак, сальдо послуг є від'ємним, що свідчить про перевищення імпорту над експортом.

Проаналізуємо баланс послуг Сінгапуру.

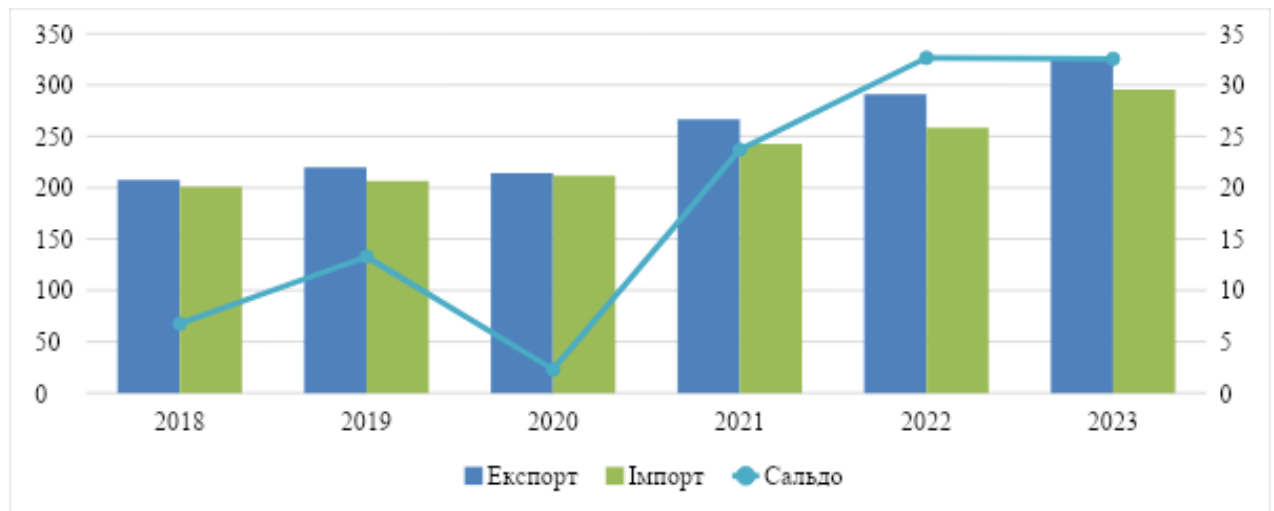

Рис. 2.4 Баланс послуг Сінгапуру протягом 2018-2023 років, у млрд. дол.
Джерело: складено автором на основі даних [11].

Провівши аналіз показників Сінгапуру, можна зробити наступні висновки. Впродовж 2018-2019 та 2021-2023 років показники стрімко зростали, що не було помітно у 2020 році через світову пандемічну кризу. Важливо відзначити, що баланс послуг є позитивним, що свідчить про перевищення експорту над імпортом.

Порівнюючи баланс послуг Австралії та Сінгапуру, можна зробити висновок, що показники Австралії протягом усього аналізованого періоду були від'ємними, країна імпортує більше послуг, ніж експортує, а Сінгапур - навпаки.

Первинні доходи в платіжному балансі включають доходи, отримані резидентами від участі у виробничих процесах або від надання фінансових активів та винагород за продуктивні послуги, надані нерезидентам. Вони

охоплюють: доходи від праці (заробітна плата, отримана резидентами за кордоном або виплачена нерезидентам за роботу у країні); доходи від інвестицій (включають дивіденди, відсотки та реінвестований прибуток, що виплачуються або отримуються від фінансових активів, таких як акції, облигації та інші форми капіталовкладень); інші первинні доходи (доходи від оренди землі та природних ресурсів, а також ренти за використання інтелектуальної власності).

Ці доходи відображають економічні взаємодії між резидентами та нерезидентами, що пов'язані з факторами виробництва.

Проаналізуємо показники первинних доходів та їх складових Австралії протягом 2018-2023 років.

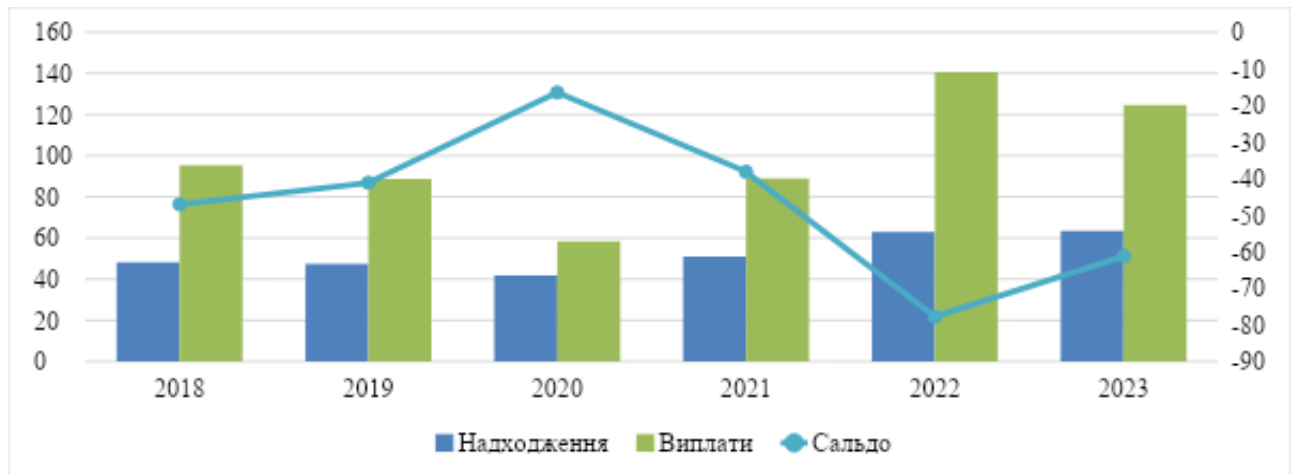

Рис. 2.5 Баланс первинних доходів Австралії протягом 2018-2023 років, у млрд. дол. США.

Джерело: складено автором на основі даних [12].

В Австралії показники первинних доходів є від'ємними, що означає, що доходи нерезидентів у країні були вищими, ніж доходи резидентів за її межами. На інвестиції припадає найбільша частка, тобто надходження від прямих інвестицій (придбання основних засобів, нематеріальних активів, корпоративних прав та цінних паперів в обмін на грошові кошти) не перевищують виплати. Оплату праці майже не видно по відношенню до інвестицій. Протягом усіх 5 років сальдо заробітної плати в Австралії було

від'ємним, тобто офіційна заробітна плата нерезидентів в Австралії була вищою, ніж офіційна заробітна плата резидентів за кордоном.

Проаналізуємо показники первинних доходів та їх складових для Сінгапуру протягом 2018-2023 років.

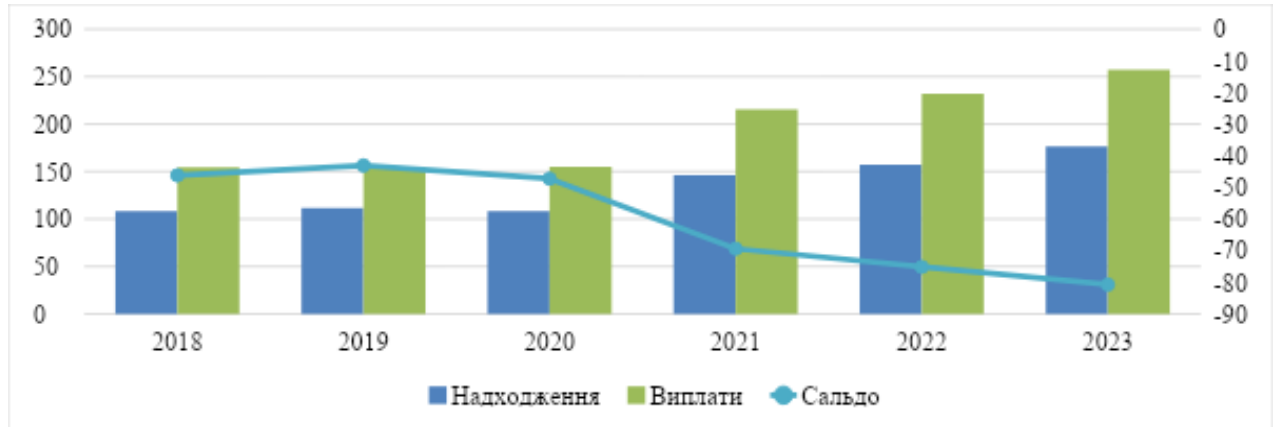

Рис. 2.6 Баланс первинних доходів Сінгапуру протягом 2018-2023 років, у млрд. дол. США.

Джерело: складено автором на основі даних [13].

Баланс первинних доходів Сінгапуру є від'ємним, що свідчить про перевищення зобов'язань над активами. Первинне сальдо було від'ємним усі 6 років, що свідчить про те, що заробітна плата та інвестиційний дохід нерезидентів у країні перевищували офіційну заробітну плату та інвестиційний дохід резидентів за кордоном.

Порівняння двох країн показує, що у 2018-2023 роках нерезиденти в Австралії та Сінгапурі зароблятимуть більше, ніж резиденти цих країн за кордоном.

Вторинні доходи в платіжному балансі включають всі односторонні трансфери між резидентами та нерезидентами, які не є оплатою за товари чи послуги та не пов'язані з інвестиціями. Вони охоплюють: особисті трансфери (грошові перекази від працюючих за кордоном до своїх родин у країні походження); офіційні трансфери (допомога, субсидії та гранти, які надаються або отримуються від іноземних урядів або міжнародних

організацій); інші приватні трансферти (включають пожертвування, подарунки та благодійні внески).

Ці доходи відображають безоплатні перекази ресурсів між країнами і не вимагають надання економічних послуг чи товарів в обмін. Проаналізуємо показники вторинних доходів Австралії протягом 2018-2023 років.

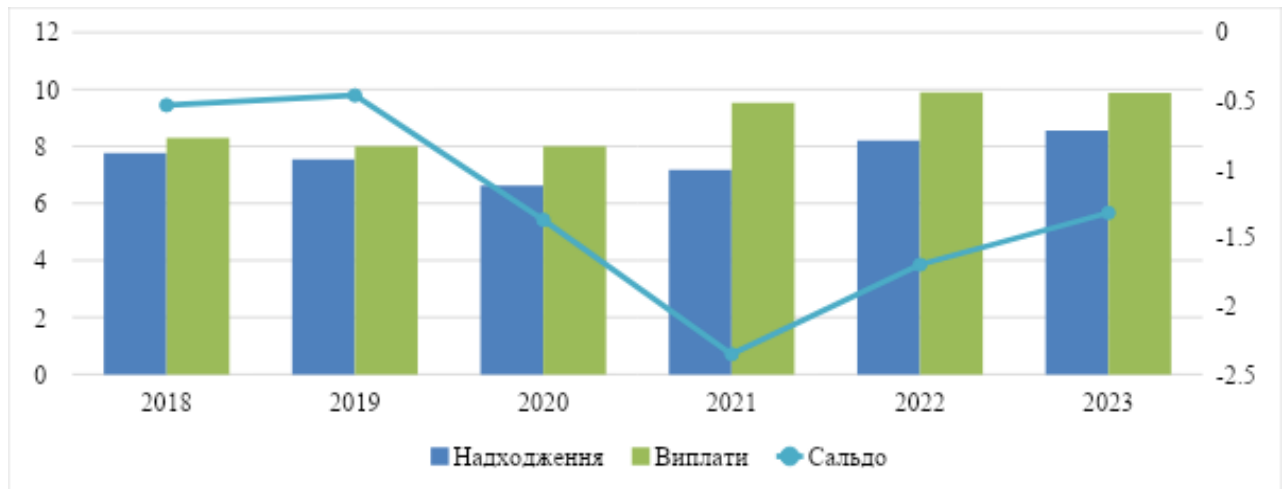

Рис. 2.7 Баланс вторинних доходів Австралії протягом 2018-2023 років, у млрд. дол. США.

Джерело: складено автором на основі даних [14].

Результати проведеного аналізу свідчать про те, що баланс вторинних доходів для Австралії є від'ємним протягом всього періоду, що досліджується. Це свідчить про те, що Австралія є кредитором, що вона надсилає різні перекази в інші країни, і що резиденти інвестували більше за кордон, ніж нерезиденти в Австралію.

Проаналізуємо показники вторинних доходів Сінгапуру протягом 2018-2023 років.

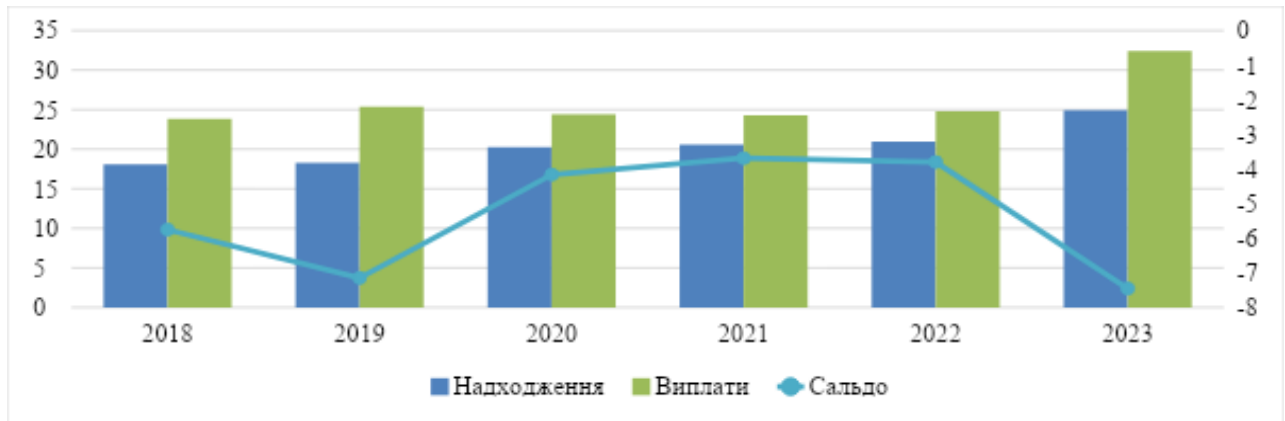

Рис. 2.8 Баланс вторинних доходів Сінгапуру протягом 2018-2023 років, у млрд. дол. США.

Джерело: складено автором на основі даних [15].

Результати проведеного аналізу свідчать про те, що баланс вторинних доходів для Сінгапуру, як для Австралії, є від'ємним протягом всього періоду, що досліджується. Це свідчить про те, що країна є кредитором, що вона надсилає різні перекази в інші країни, і що резиденти інвестували більше за кордон, ніж нерезиденти в Сінгапурі.

Починаючи з 2019 року, показники доходів і витрат Сінгапуру зростають, а це свідчить про те, що країна збільшила свою участь в операціях пов'язаних з односторонніми переказами.

Сальдо поточного рахунку платіжного балансу - це різниця між експортними та імпортними поточними операціями. В Австралії та Сінгапурі надходження від експорту товарів, послуг і поточних трансфертів перевищують платежі за імпорт товарів і послуг, що означає позитивне сальдо поточного рахунку платіжного балансу.

Визначимо динаміку показників рахунку поточних операцій Австралії та Сінгапуру протягом 2018-2023 років.

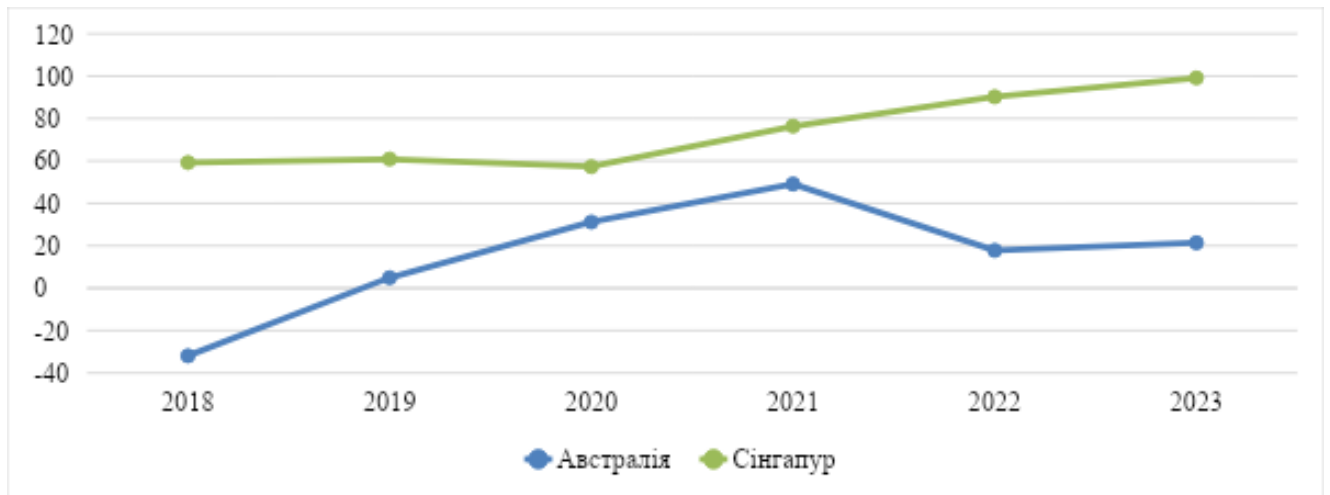

Рис. 2.9 Баланс рахунку поточних операцій Австралії та Сінгапуру протягом 2018-2023 років, у млрд. дол. США.

Джерело: складено автором на основі даних [16, 17].

Якщо порівнювати ці показники для обох країн, то можна зробити висновок про профіцит поточного рахунку платіжного балансу для обох країн протягом 2019-2023 років. Це свідчить про те, що обидві країни активно експортували товари та послуги за кордон. Виключенням є лише показники Австралії у 2018 році, коли країна мала від'ємний поточний рахунок.

Проаналізуємо показники рахунку операцій з капіталом Австралії та Сінгапуру протягом 2018-2023 років.

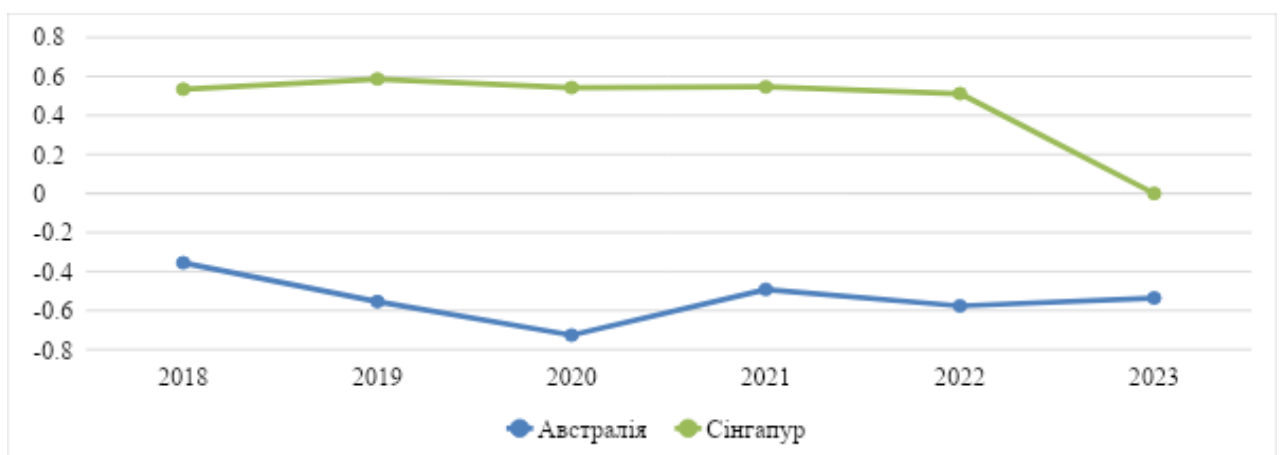

Рис. 2.10 Баланс рахунку операцій з капіталом Австралії та Сінгапуру протягом 2018-2023 років, у млрд. дол. США.

Джерело: складено автором на основі даних [31].

Від'ємне сальдо рахунку операцій з капіталом в Австралії протягом тривалого часу означає, що країна виплачує за рахунком капіталу більше, ніж отримує, на відміну від Сінгапуру, але суми балансу є невеликими та не впливають на загальний результат зовнішньоекономічної діяльності Австралії.

2.2. Динаміка та структура фінансових рахунків країн

Далі проаналізуємо фінансовий рахунок платіжного балансу, який відображає зміни у міжнародних фінансових активів та зобов'язань країни. Він охоплює всі транзакції, пов'язані з потоками капіталу між резидентами країни та нерезидентами, і включає: прямі інвестиції (придбання або продаж активів, що передбачають значний контроль або вплив на управління підприємством); портфельні інвестиції (купівля або продаж фінансових інструментів, таких як акції та облігації, які не передбачають значного контролю); інші інвестиції (включають кредити, депозити, торгівельні кредити та інші форми фінансових активів і зобов'язань, не включені до прямих чи портфельних інвестицій); резервні активи (офіційні резерви центрального банку, такі як іноземна валюта, золото та інші резервні активи, які використовуються для регулювання платіжного балансу та підтримки стабільності національної валюти).

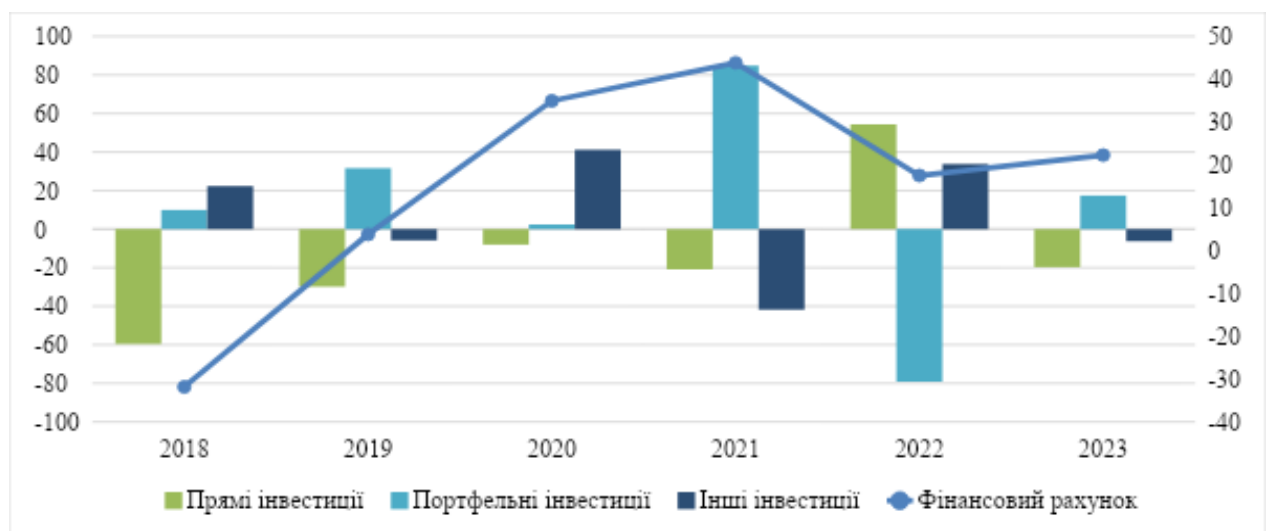

Рис. 2.11 Баланс фінансового рахунку Австралії протягом 2018-2023 років, у млрд. дол. США.

Джерело: складено автором на основі даних [18, 20, 22, 24].

Отже, фінансовий рахунок платіжного балансу відображає рух капіталу в економіці і є ключовим показником економічної інтеграції країни у світову фінансову систему.

Як свідчать результати графічного аналізу на рисунку 2.11, сальдо фінансового рахунку Австралії у 2019-2023 роках було позитивним, що означає чисте зменшення іноземних активів або зростання іноземних зобов'язань резидентів.

Сальдо прямих інвестицій було від'ємним протягом 2018-2021, 2023 років, що означає, що вартість активів, які контролюються нерезидентами в країні, зростала протягом цих років. Сальдо портфельних інвестицій є додатним протягом 2018-2021, 2023 років, тобто вартість активів, які контролюються резидентами закордоном у ці роки збільшувалась.

Щодо сальдо інших інвестицій, то станом на 2023 рік, воно є від'ємним, тобто вартість активів, які контролюються резидентами, збільшувалась у 2023 році у порівнянні з вартістю активів, що контролюються нерезидентами.

Проаналізуємо показники фінансового рахунку Сінгапуру протягом 2018-2023 років.

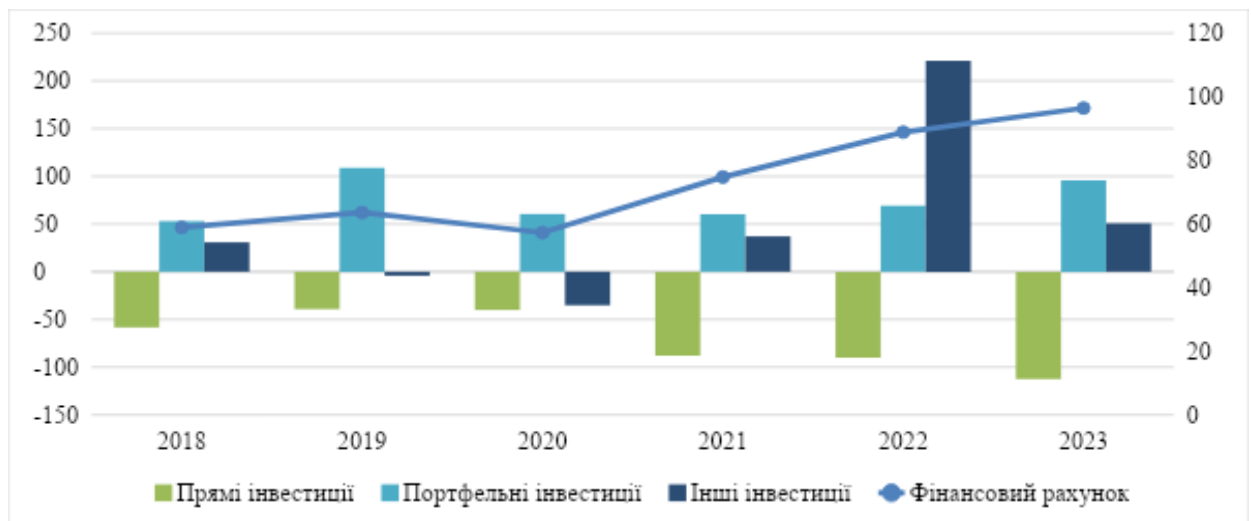

Рис. 2.12 Баланс фінансового рахунку Сінгапуру протягом 2018-2023 років, у млрд. дол. США.

Джерело: складено автором на основі даних [19, 21, 23, 25].

Значення фінансового рахунку Сінгапуру у 2019-2023 роках було позитивним, що означає чисте зменшення іноземних активів резидентів або збільшення їхніх іноземних зобов'язань.

Сальдо прямих інвестицій було від'ємним протягом 2018-2023 років, тобто вартість активів, які контролюються нерезидентами в країні у ці роки збільшувалась. Сальдо портфельних інвестицій є додатним протягом 2018-2023 років, тобто вартість активів, які контролюються резидентами закордоном у ці роки збільшувалась. Станом на 2023 рік сальдо інших інвестицій є додатним, тобто вартість активів, які контролюються нерезидентами країні у ці роки збільшувалась.

Далі у роботі побудуємо моделі впливу факторів на приплив ПІІ у Сінгапур та Австралію. Для Сінгапуру незалежними змінними є інфляція (I), обмінний курс (E) та валовий внутрішній продукт (Y), а залежна – прями іноземні інвестиції.

Таблиця 2.1

Коефіцієнти регресійної моделі для Сінгапуру

Модель	Нестандартизовані коефіцієнти	Стандартизовані коефіцієнти	Коефіцієнт Стьюдента	Помилка
	Стандартна похибка	Бета		
const	33,3195		5,417	0,0031
I	1,09011	- 1,93153	- 1,772	0,0925
E	18,7253	- 90,6365	- 4,840	0,0001
Y	0,0303626	- 0,294268	0,080	- 0,692

Залежна змінна: FDI – Прями іноземні інвестиції

Джерело: складено автором на основі даних [26, 27, 29, 30].

Отже, після інтерпретації всіх результатів отримуємо наступну емпіричну модель:

$$FDI = Const - 1,93153I - 90,6365E - 0,294268Y \quad (2.1)$$

$$(5,417^{***}) (-1,772^*) (-4,840^{***}) (0,08)$$

Адекватність моделі показана:

1) двома коефіцієнтами із помилкою не більше 1% (***) та одним коефіцієнтами з помилкою не більше 10% (*).

2) $R^2 = 0,864174$ (86,4%) - це означає, що інфляція, валютний курс та внутрішній валовий продукт пояснюють залежну змінну прями інвестиції - на 86,4%.

Дана регресійна модель була оцінена на підставі річних статистичних даних Сінгапуру за період з 2000 року по 2023 роки. Показники отримано із бази даних МВФ.

Згідно отриманих результатів найбільший статистично значимий вплив на приплив ПІІ здійснює валютний курс. Так, якщо відбувається ревальвація національної валюти, то це призводить до припливу прямих іноземних інвестицій до країни, що є логічним у випадку Сінгапуру, якій є фінансовим центром в Азії.

Результати моделі також доводять зворотній зв'язок між рівнем інфляції та припливом ПІІ. З результатів моделі випливає, що зменшення рівня інфляції призводить до припливу ПІІ, що є також логічним та економічно обумовленим.

Далі у роботі побудуємо модель впливу факторів на приплив ПІІ в Австралію. Для аналізу Австралії використовуються дані про інфляцію (I), обмінний курс (E) та відношення грошової маси до ВВП (M).

Таблиця 2.2

Коефіцієнти регресійної моделі для Австралії

Модель	Нестандартизовані коефіцієнти	Стандартизовані коефіцієнти	Коефіцієнт Стьюдента	Помилка
	Стандартна похибка	Бета		
Const	37,0840		- 3,668	0,0016
I	2,03458	6,03710	2,967	0,0079
E	17,7255	56,8489	3,207	0,0046
M	0,202200	0,184505	0,9125	0,3729

Залежна змінна: FDI – Прями іноземні інвестиції

Джерело: складено автором на основі даних [26, 27, 28, 30].

Адекватність моделі показана:

1) трьома коефіцієнтами із помилкою не більше 1% (***) та одним незначимим коефіцієнтом.

2) $R^2 = 0,5279$ (52,8%) - це означає, що інфляція, валютний курс та грошова маса до ВВП пояснюють залежну змінну прями іноземні інвестиції - на 52,8%.

Дана регресійна модель була оцінена на підставі річних статистичних даних Австралії за період з 2000 року по 2023 роки. Показники отримано із бази даних МВФ.

Згідно отриманих результатів найбільший статистично значимий вплив на приплив ПІІ здійснює, як і в Сінгапурі, валютний курс. При цьому, якщо відбувається девальвація національної валюти, то це призводить до припливу прямих іноземних інвестицій до країни, що повністю відповідає висновкам економічної теорії для такої відносно великої країни як Австралія. Результати моделі також доводять, як і для Сінгапуру, зв'язок між рівнем інфляції та припливом ПІІ.

2.3 Аналіз динаміки складових активів і пасивів міжнародних інвестиційних позицій Австралії та Сінгапуру

В найзагальніших рисах міжнародна інвестиційна позиція (МІП) характеризує співвідношення вимог (активів) до нерезидентів та зобов'язань (пасивів) перед нерезидентами.

Загальними статтями активів та пасивів є прями інвестиції, портфельні інвестиції, інвестиції в похідні цінні папери (деривативи) та інші інвестиції. Окрім цих статей, активи також включають резервні активи.

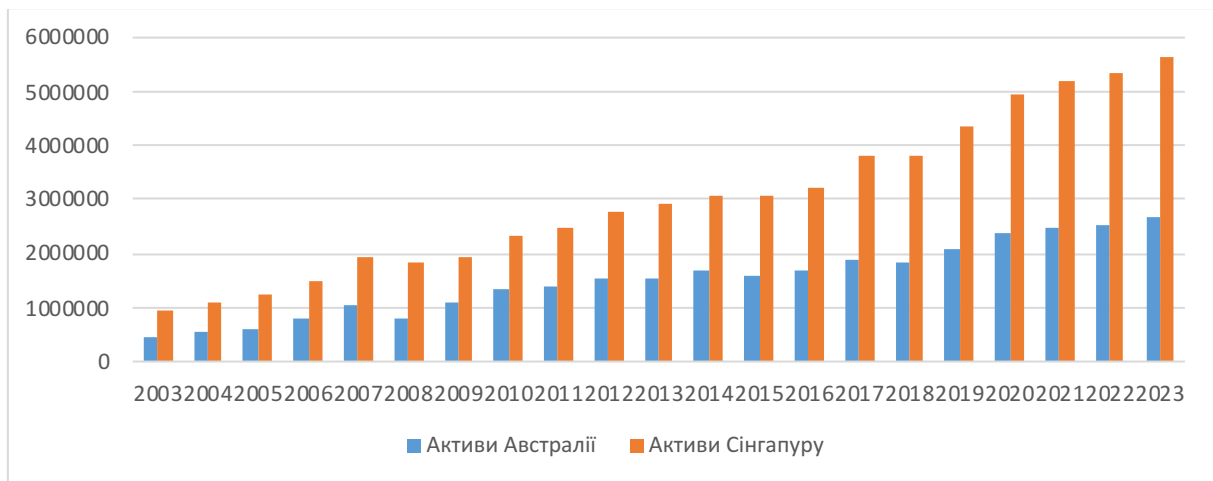

Рис. 2.13 Динаміка активів МІП Австралії та Сінгапуру за 2003-2023 рр., млн. дол. США.

Джерело: складено автором на основі даних [31].

Активи Австралії загалом зростали протягом аналізованого періоду. Починаючи з 443537 мільйонів у 2003 році, активи збільшилися до 2663125 мільйонів у 2023 році. Найбільше зростання було зафіксовано у 2006 році, коли активи зросли на 33,87% порівняно з попереднім роком. Це свідчить про значне економічне зростання або позитивні інвестиційні зміни. У 2008 році було зафіксовано значне падіння на 20,41%, ймовірно через глобальну фінансову кризу.

Проте з 2009 року активи знову почали зростати. З 2011 по 2023 рік зростання активів Австралії було більш стабільним, коливаючись у межах від 2,59% до 14,31% щороку. Активи Сінгапуру також демонстрували загальне зростання.

Починаючи з 933618 мільйонів у 2003 році, активи збільшилися до 5627505 мільйонів у 2023 році. Найбільше зростання відбулося у 2007 році, коли активи зросли на 27,93%. Це може свідчити про суттєві економічні або інвестиційні зміни.

У 2008 році також спостерігалось падіння на 4,56%, що співпадає з глобальною фінансовою кризою. Проте вже у 2009 році активи почали відновлюватися і знову зростати. З 2011 по 2023 рік зростання активів

Сінгапуру було стабільним, з великим зростанням у 2017 році (18,84%) та загально стабільним зростанням протягом інших років.

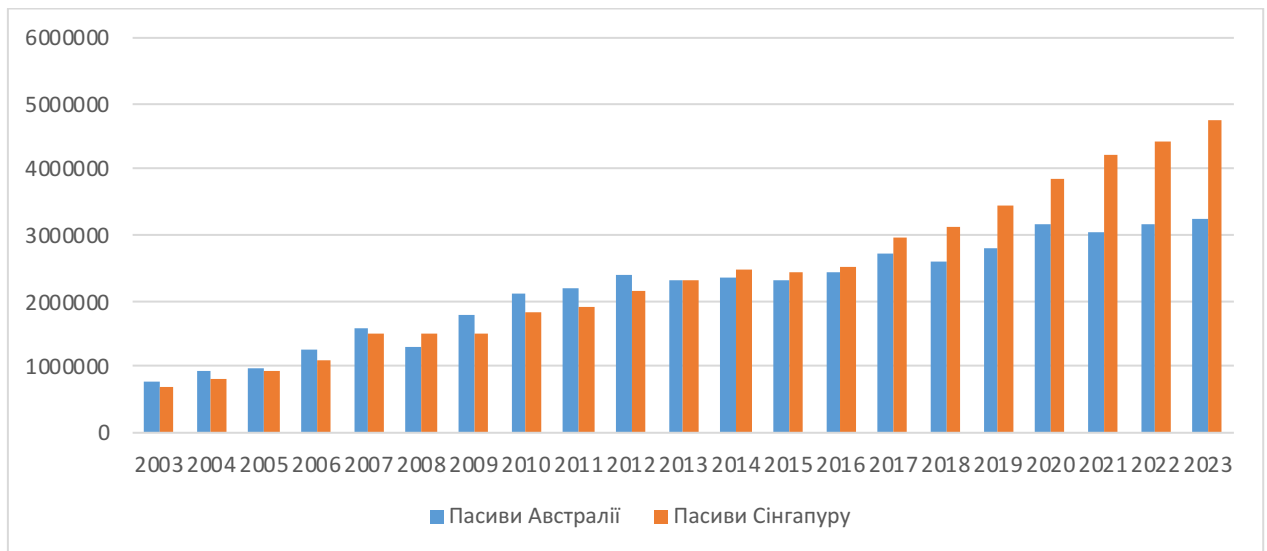

Рис. 2.14 Динаміка пасивів Австралії та Сінгапуру за 2003-2023 рр., млн. дол. США.

Джерело: складено автором на основі даних [31].

Пасиви Австралії демонстрували значне зростання до 2008 року, після чого спостерігалось падіння, пов'язане, ймовірно, з глобальною фінансовою кризою. Після 2009 року динаміка відновила з новими піками у 2010 та 2012 роках.

Останні роки показують стабільне, хоча й незначне зростання. Пасиви Сінгапуру мали стабільне зростання з незначними спадками у 2008-2009 роках. Після 2010 року спостерігалось постійне зростання, з піком у 2023 році.

Обидві країни мали значне зростання пасивів за досліджуваний період, причому у Сінгапуру це зростання було більш стабільним і менш коливальним, ніж у Австралії.

Результати проведеного дослідження свідчать про те, що Австралії притаманна постійно від'ємна чиста міжнародна інвестиційна позиція, яка у 2023 році досягла значення у -572,259 млрд. дол. З іншого боку, Сінгапур мав

постійну позитивну чисту міжнародну інвестиційну позицію, яка у 2023 році досягла майже +860 млрд. дол.

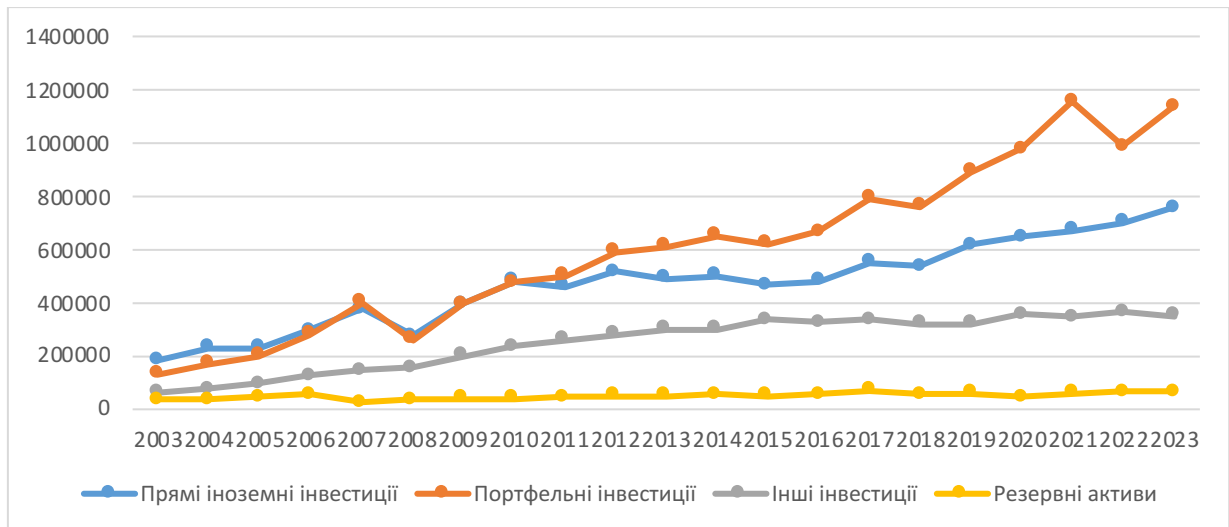

Рис. 2.15 Структура активів МІП Австралії, млн дол. США

Джерело: складено автором на основі даних [31]

Спостерігається значний зріст всіх типів інвестицій протягом періоду спостережень. Найбільший приріст спостерігається у портфельних інвестиціях, які зросли майже на 8 разів за цей період. Прямі іноземні інвестиції та інші інвестиції також значно зросли, але не так швидко, як портфельні.

Резервні активи також зросли, але їх приріст був меншим порівняно з іншими типами інвестицій. Таким чином, можна стверджувати, що Австралія стала більш привабливою для іноземних інвесторів протягом цього періоду.

У структурі активів міжнародної інвестиційної позиції Австралії, вартість яких у 2023 році дорівнювала 2663 млрд. дол. найбільшу частку займають активи портфельних інвестицій – 1139 млрд. дол., за ними йдуть активи, які контролюються завдяки прямим інвестиціям – 759 млрд., потім інші активи – 351 млрд., деривативи – 349 млрд. та резервні активи – 64,9 млрд. дол.

На рисунку 2.16 проведений графічний аналіз структури активів міжнародної інвестиційної позиції Сінгапуру.

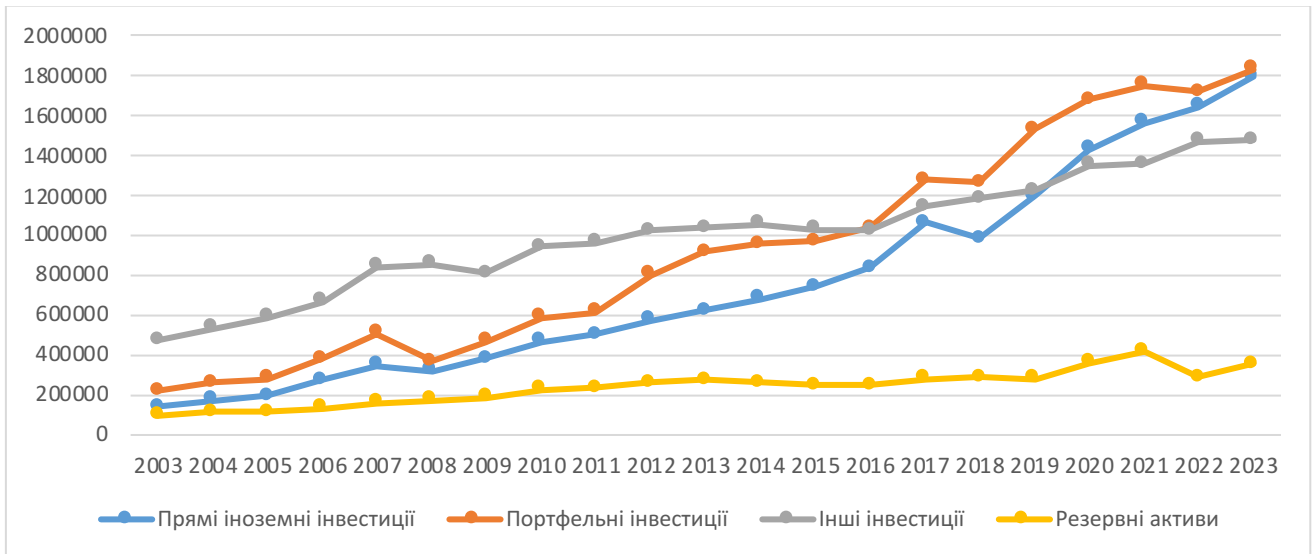

Рис. 2.16 Структура активів МПП Сінгапуру, млн дол. США.

Джерело: складено автором на основі даних [31].

Стабільне і значне зростання ПІІ вказує на високий рівень довіри іноземних інвесторів. Хоча загальне зростання за період є вражаючим, слід зауважити, що між деякими роками, такими як 2008 і 2009 рік, були відхилення, що, пов'язано з глобальними економічними умовами, зокрема світовою фінансовою кризою.

Портфельні інвестиції показують швидке зростання, особливо з 2012 року, проте також характеризуються певною волатильністю, зокрема падінням у 2018 році після високого стрибка у 2017 році. Інші інвестиції демонструють поступове, але не таке різке зростання, як у двох попередніх категоріях.

Зростання резервних активів було стабільним із значним стрибком під час пандемії COVID-19 у 2020 році, що відображає зусилля уряду по зміцненню міжнародної ліквідності та фінансової безпеки.

У структурі активів міжнародної інвестиційної позиції Сінгапуру, вартість яких у 2023 році дорівнювала 5627,5 млрд. дол. найбільшу частку займають активи портфельних інвестицій – 1826,7 млрд. дол., за ними йдуть активи, які контролюються завдяки прямим інвестиціям – 1792,2 млрд., потім

інші активи – 1475,6 млрд, резервні активи – 351,1 та фінансові деривативи – 181,6 млрд дол.

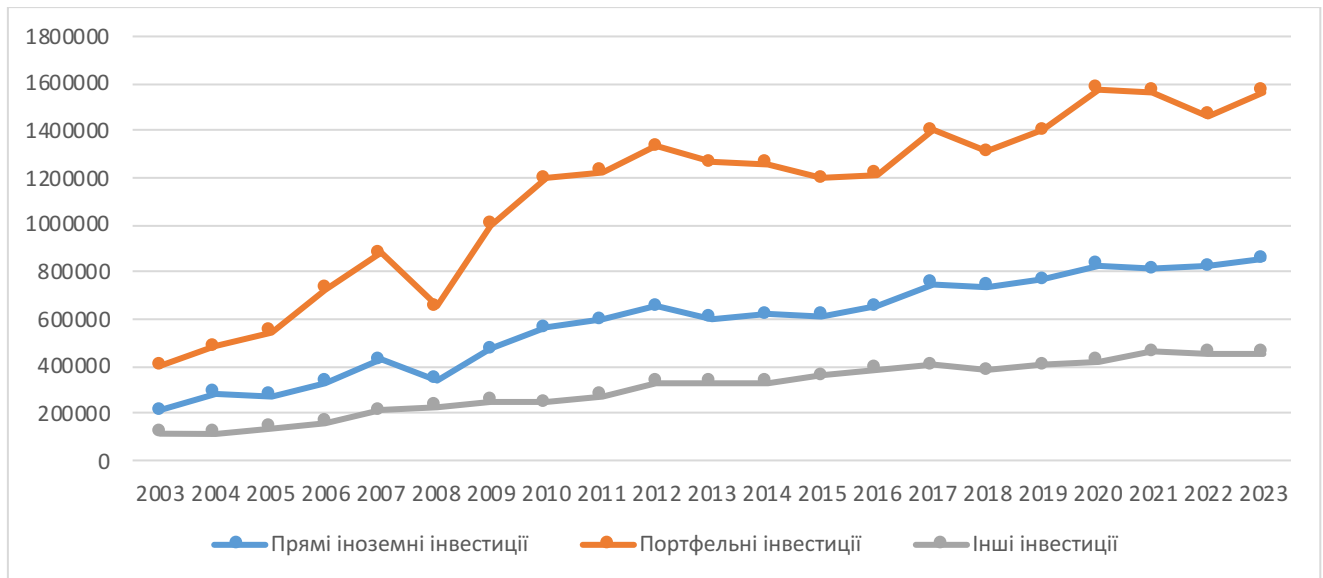

Рис. 2.17 Структура пасивів МП Австралії, млн дол. США.

Джерело: складено автором на основі даних [31].

Прямі іноземні інвестиції в Австралію зросли майже удвічі за період з 2003 по 2023 рік. Починаючи з 2009 року, спостерігається стабільний та значний ріст. Особливо помітне зростання спостерігається після 2015 року. Портфельні інвестиції також показують істотний зростання під час аналізованого періоду. Хоча темпи зростання менші, ніж у прямих іноземних інвестиціях, але з 2009 року цей тип інвестицій також демонструє стабільний позитивний тренд. Інші інвестиції, як і дві попередні категорії, зростали протягом усього аналізованого періоду.

Починаючи з 2009 року, ці інвестиції також показують стабільний та значний ріст, зокрема після 2015 року. Усі три категорії інвестицій - прямі іноземні, портфельні та інші - показують стабільний та значний позитивний тренд у динаміці. Це свідчить про високий рівень довіри до економічного потенціалу та інвестиційної привабливості Австралії серед іноземних інвесторів.

У структурі пасивів міжнародної інвестиційної позиції Австралії, вартість яких у 2023 році дорівнювала 3235 млрд. дол. найбільшу частку

займають пасиви портфельних інвестицій – 1564 млрд. дол., за ними йдуть пасиви, які контролюються нерезидентами завдяки прямим інвестиціям – 855,7 млрд., потім інші пасиви – 457,8 млрд. та деривативи – 357,6 млрд. дол.

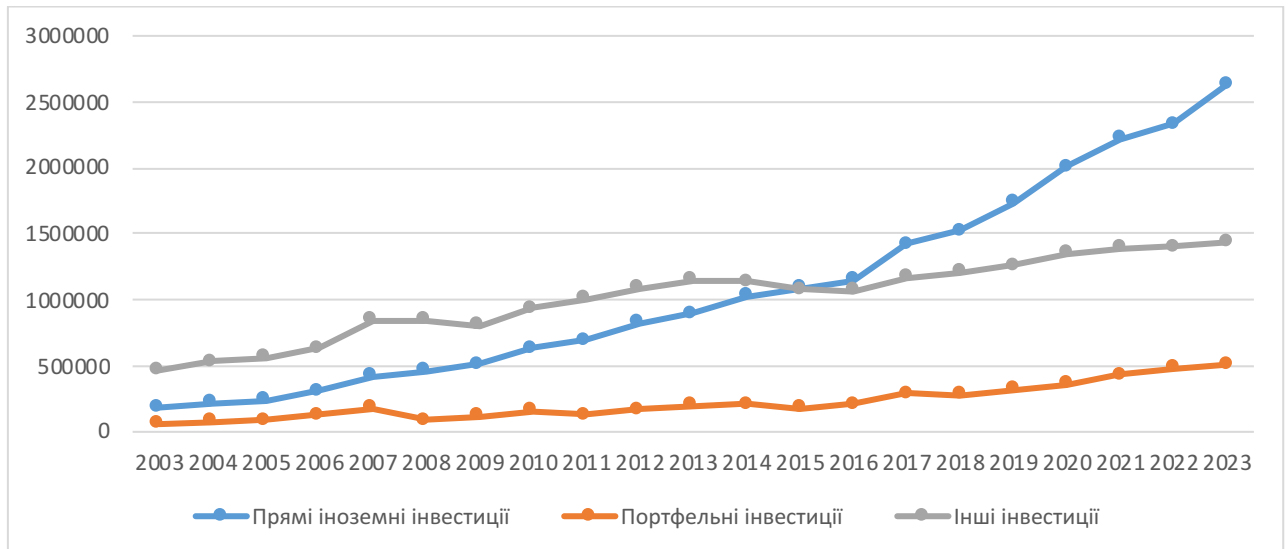

Рис. 2.18 Структура пасивів МПІ Сінгапуру, млн дол. США

Джерело: складено автором на основі даних [31]

Спостерігається стабільне зростання ПІІ протягом всього періоду спостереження, з особливо великим приростом у 2007-2010 роках та після 2014 року. Серед портфельних інвестицій також простежується загальна тенденція зростання, але з меншими коливаннями в порівнянні з прямими іноземними інвестиціями. Значний ріст відбувся у 2006-2007 та 2017-2019 роках. Динаміка інших інвестицій менш стабільна, зі значними коливаннями протягом періоду. Проте загалом можна помітити позитивну тенденцію до зростання.

У структурі пасивів міжнародної інвестиційної позиції Сінгапуру, вартість яких у 2023 році дорівнювала 4767 млрд. дол. найбільшу частку займають пасиви, які контролюються прямими інвесторами – 2632 млрд. дол., за ними йдуть інші інвестиції – 1435 млрд, портфельні інвестиції – 509187 млрд. та фінансові деривативи – 191 млрд. дол.

Таким чином, найбільш впливовими для розвитку національної економіки Сінгапуру є прямі інвестиції, а для Австралії – портфельні інвестиції.

РОЗДІЛ 3

ОСОБЛИВОСТІ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИХ ОПЕРАЦІЙ АВСТРАЛІЇ ТА СІНГАПУРУ З УКРАЇНОЮ

Австралія займає провідну позицію серед торговельних партнерів України в Океанії. Для успішної співпраці між урядами України та Австралії було підписано Угоду про торговельно-економічне співробітництво та Протокол про доступ на ринки товарів та послуг [32].

Відносини між Україною та Сінгапуром базуються на торговельно-економічному співробітництві, ефективній політичній взаємодії на двосторонньому рівні та в рамках міжнародних організацій, взаємній зацікавленості у протидії глобальним викликам та повазі до міжнародного права [33].

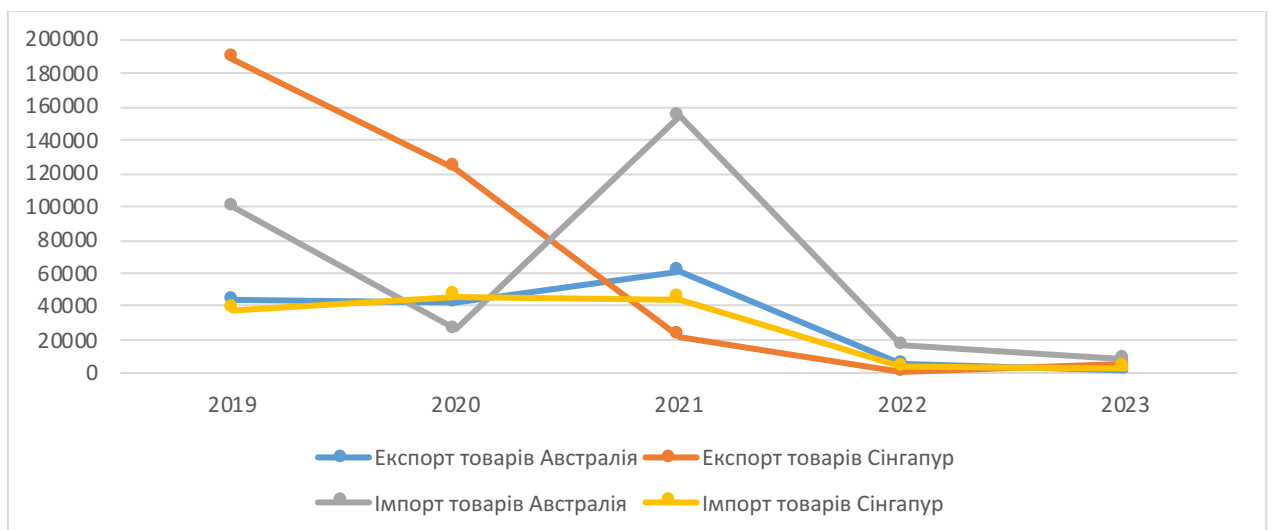

Рис. 3.1 Динаміка торгівлі товарами між Україною, Австралією та Сінгапуром, тис. дол. США

Джерело: складено автором на основі даних [34, 35].

Динаміка експорту товарів до Австралії виявилася нестабільною. Після невеликого зниження у 2020 році (порівняно з 2019), відбувся різкий стрибок у 2021 році, але потім настало значне падіння у 2022 та 2023 роках. Динаміка імпорту товарів з Австралії також була дуже мінливою. Спочатку відбувся

значний спад у 2020 році, але потім відбулося надзвичайно велике зростання у 2021 році, яке суттєво зменшилося у 2022 та 2023 роках.

Основними статтями українського товарного експорту до Австралії стали металургійна та машинобудівна продукція, включаючи морські/річкові судна, вироби з пластмаси, а також жири та олії тваринного і рослинного походження. Натомість, структура імпорту до України включала мінеральні палива, машинобудівну і фармацевтичну продукцію, оптичні прилади, вовну, дорогоцінне каміння, папір та картон. Важливо відзначити, що останніми роками спостерігається тенденція до поступового збільшення частки продукції з доданою вартістю в українському експорті. Зокрема, варто відзначити успішне нарощування експортних поставок RIB човнів, вироблених харківською компанією BRIG, на австралійський ринок [33].

Динаміка експорту товарів до Сінгапуру була схожою на динаміку експорту до Австралії, з різким зменшенням у 2020 році та відновленням у 2021 році. Однак, на відміну від Австралії, експорт до Сінгапуру знову зменшився у 2022 році, але показав значне зростання в 2023 році. Динаміка імпорту товарів з Сінгапуру була нестабільною протягом аналізованого періоду. Після помірної збільшення у 2020 році, імпорт значно зменшився у 2021 році, але частково відновився у 2022 та 2023 роках (Додаток А).

Завдяки співпраці Посольства України в Сінгапурі та Держпродспоживслужби України за останні п'ять років для українських виробників харчових продуктів тваринного походження були відкриті такі ринки Сінгапуру: м'яса птиці та продуктів з нього, м'яса птиці за стандартами «халяль», готових м'ясних виробів з м'яса птиці та свинини, фуагра, столових яєць, кормів для домашніх тварин [33].

Незважаючи на географічну віддаленість, у довоєнний період товарообіг між Україною та Сінгапуром постійно зростав, досягнувши піку в 286 млн доларів США у 2019 році (порівняно з 56 млн доларів США у 2015 році). Пандемія COVID-19 та російська повномасштабна агресія проти України негативно вплинули на двосторонню торгівлю, дещо змінивши структуру

українського експорту. Проте зростання українського експорту в 2023 році було відчутним за рахунок таких товарів, як столові яйця, ячмінь та пшениця, соняшникова та ріпакова олії, м'ясо птиці [33].

Україна зберігає потенціал для забезпечення продовольчих потреб Сінгапуру в повному обсязі завдяки експорту меду, бобових, овочів, зернових (пшениці та кукурудзи), круп, насіння та плодів олійних культур (соняшнику, соєвих бобів), кормових продуктів, олії (соняшникової, соєвої, ріпакової), маргарину, цукру, томатів, дріжджів, а також може зробити значний внесок у постачання сирів, м'яса птиці, курячих столових яєць, огірків, крохмалю, кондитерських виробів, соків (фруктових та овочевих), морозива, води та пива, тютюнових виробів.

Далі проаналізуємо динаміку торгівлі послугами України з Австралією та Сінгапуром. Нажаль, останні дані на сайті Державно служби статистики України по торгівлі послугами є лише за 2021 рік.

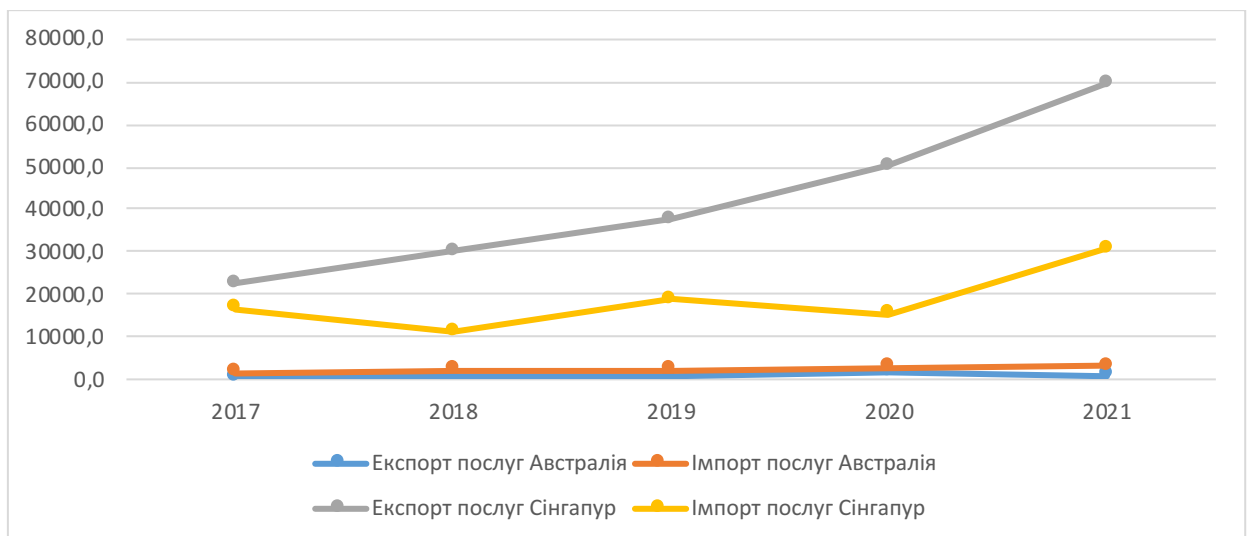

Рис. 3.2 Динаміка торгівлі послугами між Україною, Австралією та Сінгапуром, тис. дол. США

Джерело: складено автором на основі даних [36]

Після зростання експорту послуг до Австралії в 2018 та 2019 роках, у 2020 році відбулася значна зміна зі збільшенням на 66,9%. Однак у 2021 році спостерігалось суттєве падіння на 45,1%. Імпорт послуг з Австралії також

зростав у період з 2017 по 2021 рік, з найбільшим зростанням у 2018 році. Проте в 2021 році темп зростання сповільнився.

Серед категорій послуг у двосторонній торгівлі варто відзначити транспортні, туристичні та телекомунікаційні послуги. Найбільш динамічно зростають ІТ-послуги від українських компаній. Серед успішних історій австралійського бізнесу в Україні можна виділити технологічну компанію LQD Technologies, один з провідних офісів якої знаходиться в Києві. Інші важливі категорії послуг у двосторонній торгівлі включають транспортні, банківські, туристичні та телекомунікаційні послуги.

Експорт послуг до Сінгапуру зростав щороку, досягнувши піку в 2021 році. Імпорт послуг з Сінгапуру також показав значний приріст у 2019 та 2021 роках, проте спади були помітними у 2018 та 2020 роках. Найбільше зростання відбулося у 2021 році, склавши 101,6%.

Рис. 3.2 Динаміка ПІІ з Австралії та Сінгапуру до України, тис. дол. США

Джерело: складено автором на основі даних [37].

Прямі інвестиції з Австралії зменшилися на 10% у 2019 році порівняно з 2018, а в 2020 році впали ще на 22,22% порівняно з 2019. Проте в 2021 році їх обсяг залишився на рівні 2020 року. Найбільші австралійські інвестиції

спрямовувалися в такі галузі української економіки, як оптова та роздрібна торгівля, інформаційні технології та телекомунікації.

Прямі інвестиції з Сінгапуру значно зросли на 97% у 2018 році порівняно з 2017, а потім збільшилися ще на 6,91% у 2019 році порівняно з 2018. У 2020 році зміни були майже незначними, але в 2021 році відбулося зростання на 10,32% порівняно з 2020 роком. Слід зазначити, що інвестиції Сінгапуру в Україну склали 279 млн доларів США у 2023 році і продовжують реалізовуватись навіть у воєнний період. Інвестицій з України до Австралії або Сінгапуру не зафіксовано.

Таким чином, незважаючи на коливання, економічні зв'язки України з Австралією та Сінгапуром демонструють потенціал для зростання. Обидві країни залишаються важливими партнерами для України в різних секторах економіки. Основні статті українського експорту включають металургійну та машинобудівну продукцію, жири та олії, а також ІТ-послуги.

Пандемія COVID-19 та російська агресія суттєво вплинули на структуру та обсяги торгівлі, проте обидві країни продовжують підтримувати економічні зв'язки з Україною.

Загалом, відносини України з Австралією та Сінгапуром є важливими і перспективними, хоча й вимагають адаптації до глобальних викликів та пошуку нових можливостей для взаємовигідної співпраці під час післявоєнного відновлення України.

ВИСНОВКИ

Результати аналізу, проведеного у кваліфікаційній роботі, свідчать про те, що зовнішньоекономічні операції Австралії та Сінгапуру відіграють критично важливу роль у формуванні їх макроекономічної стабільності та розвитку.

У першому розділі кваліфікаційної роботи проведено критичний аналіз результатів досліджень іноземних вчених стосовно трансформації зовнішньоекономічних позицій Австралії та Сінгапуру в умовах сучасного економічного розвитку.

Результати дослідження свідчать про прямий зв'язок між торговельними змінними, такими як вартість торгівлі та відсоток ВВП, що виділяється на торгівлю, та чистою міграцією в Сінгапурі. Це означає, що коли зовнішньоторговельна діяльність розширюється як у вартісному вираженні, так і в її впливі на економіку, спостерігається тенденція до зростання чистої міграції. Наявність позитивної кореляції підкреслює взаємодію між динамікою торгівлі та міграцією. Розширення торговельних операцій може створювати додаткові економічні можливості, приваблювати іноземні інвестиції та сприяти сприятливому клімату для корпоративного зростання. В результаті економічне зростання і розвиток у Сінгапурі можуть приваблювати висококваліфікованих фахівців, підприємців та інвесторів з інших країн, що призводить до напливу іммігрантів, які шукають покращених можливостей.

Результати проведеного дослідження свідчать про те, що Сінгапур значно виграв від великого припливу ПІІ, що допомогло йому перетворитися з країни, що розвивається, на економічну державу. Приклад Сінгапуру показує, що для успішного використання вхідних ПІІ необхідно також здійснювати внутрішні інвестиції в людський капітал і розвивати сильні інституції. Крім того, досвід Сінгапуру демонструє, що невелика країна з обмеженими ресурсами може підвищити кваліфікацію та перейти до високотехнологічної промисловості, орієнтуючись переважно на прямі іноземні інвестиції.

Згідно результатів досліджень основними конкурентними перевагами Австралії є природні ресурси, а Сінгапуру – високий рівень діджиталізації економіки.

В Австралії та Сінгапурі надходження від експорту товарів, послуг і поточних трансфертів перевищують платежі за імпортом товарів і послуг, що призводить до наявності позитивного сальдо поточного рахунку платіжного балансу. При цьому порівняння двох країн показало, що у 2018-2023 роках нерезиденти в Австралії та Сінгапурі заробляли більше, ніж резиденти цих країн за кордоном, що призвело до постійного від'ємного балансу первинних доходів у платіжних балансах обох країн.

У роботі побудовано моделі впливу факторів на приплив ПІІ у Сінгапур та Австралію. Регресійні моделі були оцінені на підставі річних статистичних даних Сінгапуру та Австралії за період з 2000 року по 2023 роки.

Згідно отриманих результатів найбільший статистично значимий вплив на приплив ПІІ в Сінгапур здійснює валютний курс. Так, якщо відбувається ревальвація національної валюти, то це призводить до припливу прямих іноземних інвестицій до країни, що є логічним у випадку Сінгапуру, якій є фінансовим центром в Азії. Результати моделі також доводять зворотній зв'язок між рівнем інфляції та припливом ПІІ до Сінгапуру. З результатів моделі випливає, що зменшення рівня інфляції призводить до припливу ПІІ, що є також логічним та економічно обумовленим.

Згідно отриманих результатів найбільший статистично значимий вплив на приплив ПІІ в Австралію здійснює, як і в Сінгапурі, валютний курс. При цьому, якщо відбувається девальвація національної валюти, то це призводить до припливу прямих іноземних інвестицій до країни, що повністю відповідає висновкам економічної теорії для такої відносно великої країни як Австралія. Результати моделі також доводять, як і для Сінгапуру, зв'язок між рівнем інфляції та припливом ПІІ в Австралію.

Результати проведеного дослідження свідчать про те, що Австралії притаманна постійно від'ємна чиста міжнародна інвестиційна позиція, яка у

2023 році досягла значення у -572,259 млрд. дол. З іншого боку, Сінгапур мав постійну позитивну чисту міжнародну інвестиційну позицію, яка у 2023 році досягла майже +860 млрд. дол.

У структурі активів міжнародної інвестиційної позиції Сінгапуру найбільшу частку займають активи портфельних інвестицій, за ними йдуть активи, які контролюються завдяки прямим інвестиціям, потім інші, резервні активи та фінансові деривативи. У структурі пасивів міжнародної інвестиційної позиції Сінгапуру найбільшу частку займають пасиви, які контролюються прямими інвесторами, за ними йдуть інші інвестиції, портфельні інвестиції та фінансові деривативи.

У структурі активів міжнародної інвестиційної позиції Австралії, найбільшу частку займають активи портфельних інвестицій, за ними йдуть активи, які контролюються завдяки прямим інвестиціям, потім інші активи, деривативи та резервні активи. У структурі пасивів міжнародної інвестиційної позиції Австралії найбільшу частку займають пасиви портфельних інвестицій, за ними йдуть пасиви, які контролюються нерезидентами завдяки прямим інвестиціям, потім інші пасиви та деривативи.

Результати проведеного дослідження свідчать про те, що незважаючи на коливання, економічні зв'язки України з Австралією та Сінгапуром демонструють потенціал для зростання. Обидві країни залишаються важливими партнерами для України в різних секторах економіки. Основні статті українського експорту включають металургійну та машинобудівну продукцію, жири та олії, а також ІТ-послуги. Пандемія COVID-19 та російська агресія суттєво вплинули на структуру та обсяги торгівлі, проте обидві країни продовжують підтримувати економічні зв'язки з Україною.

Отже, відносини України з Австралією та Сінгапуром є важливими і перспективними, хоча й вимагають адаптації до глобальних викликів та пошуку нових можливостей для взаємовигідної співпраці під час післявоєнного відновлення України.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Jones E, Kira B, Tavengerwei R. Norm Entrepreneurship in Digital Trade: The Singapore-led Wave of Digital Trade Agreements. *World Trade Review*. 2024;23(2):208-241. URL: doi:10.1017/S1474745624000089 (дата звернення 8.03.24).
2. Yang, Bohan. (2024). Analysis of the Migration Impact on International Trade in Singapore since 1960. *Advances in Economics, Management and Political Sciences*. 77. 199-205. 10.54254/2754-1169/77/20241676. (дата звернення 8.03.24).
3. Grip Alkaff H., (2022). “Managing Inward FDI: The Sustained Economic Development of Singapore”, Lund University School of Economics and Management. URL: <https://lup.lub.lu.se/luur/download?func=downloadFile&recordOid=9101199&fileOid=9101240> (дата звернення 8.03.24).
4. Armillei, Riccardo & Mascitelli, Bruno & Wilson, Bruce. (2023). Internationalisation of Australian small and medium-sized enterprises: The case of the Australia and EU Free Trade Agreement. *Australian and New Zealand Journal of European Studies*. URL: 15. 51-75. 10.30722/anzjes.vol15.iss2.17978. (дата звернення 8.03.24).
5. Melles, Gavin. (2023). The Circular Economy Transition in Australia: Nuanced Circular Intermediary Accounts of Mainstream Green Growth Claims. *Sustainability*. URL: 15. 14160. 10.3390/su151914160. (дата звернення 8.03.24).
6. Z. Rafidi, G. Verikios, (2021). “The determinants of foreign direct investment: A review and re-analysis of evidence from Australia”, Griffith University URL: https://www.griffith.edu.au/__data/assets/pdf_file/0026/1423196/FDI_Australia.pdf. (дата звернення 8.03.24).
7. Z. Langford, (2022). A ‘Rule of Thumb’ and the Return on Investment: The role of valuation devices in the financialization of Northern Australian pastoral land.

- Valuation Studies. URL: 8. 37-60. 10.3384/VS.2001-5992.2021.8.2.37-60. (дата звернення 8.03.24).
8. Trade Balance of Australia, IMF, International Financial Statistics. URL: <https://data.imf.org/regular.aspx?key=62805740> (дата звернення 22.03.24).
 9. Trade Balance of Singapore, IMF, International Financial Statistics. URL: <https://data.imf.org/regular.aspx?key=62805740> (дата звернення 22.03.24).
 10. Balance of Service of Australia, IMF, International Financial Statistics. URL: <https://data.imf.org/regular.aspx?key=62805740> (дата звернення 22.03.24).
 11. Balance of Service of Singapore, IMF, International Financial Statistics. URL: <https://data.imf.org/regular.aspx?key=62805740> (дата звернення 22.03.24).
 12. Primary Income Balance of Australia, IMF, International Financial Statistics. URL: <https://data.imf.org/regular.aspx?key=62805740> (дата звернення 22.03.24).
 13. Primary Income Balance of Singapore, IMF, International Financial Statistics. URL: <https://data.imf.org/regular.aspx?key=62805740> (дата звернення 22.03.24).
 14. Secondary Income Balance of Australia, IMF, International Financial Statistics. URL: <https://data.imf.org/regular.aspx?key=62805740> (дата звернення 22.03.24).
 15. Secondary Income Balance of Singapore, IMF, International Financial Statistics. URL: <https://data.imf.org/regular.aspx?key=62805740> (дата звернення 22.03.24).
 16. Current Account of Australia, IMF, International Financial Statistics. URL: <https://data.imf.org/regular.aspx?key=62805740> (дата звернення 29.03.24).
 17. Current Account of Singapore, IMF, International Financial Statistics. URL: <https://data.imf.org/regular.aspx?key=62805740> (дата звернення 29.03.24).
 18. Financial Account of Australia, IMF, International Financial Statistics. URL: <https://data.imf.org/regular.aspx?key=62805740> (дата звернення 29.03.24).
 19. Financial Account of Singapore, IMF, International Financial Statistics. URL: <https://data.imf.org/regular.aspx?key=62805740> (дата звернення 29.03.24).

20. Foreign Direct Investments of Australia, IMF, International Financial Statistics.
URL: <https://data.imf.org/regular.aspx?key=62805740> (дата звернення 29.03.24).
21. Foreign Direct Investments of Singapore, IMF, International Financial Statistics.
URL: <https://data.imf.org/regular.aspx?key=62805740> (дата звернення 29.03.24).
22. Foreign Portfolio Investments of Australia, IMF, International Financial Statistics. URL: <https://data.imf.org/regular.aspx?key=62805740> (дата звернення 29.03.24).
23. Foreign Portfolio Investments of Singapore, IMF, International Financial Statistics. URL: <https://data.imf.org/regular.aspx?key=62805740> (дата звернення 29.03.24).
24. Foreign Other Investments of Australia, IMF, International Financial Statistics.
URL: <https://data.imf.org/regular.aspx?key=62805740> (дата звернення 29.03.24).
25. Foreign Other Investments of Singapore, IMF, International Financial Statistics.
URL: <https://data.imf.org/regular.aspx?key=62805740> (дата звернення 29.03.24).
26. Interest Rate. IMF, International Financial Statistics. URL: <https://data.imf.org/regular.aspx?key=62805740> (дата звернення 10.04.24).
27. Monetary Aggregates. IMF, International Financial Statistics. URL: <https://data.imf.org/regular.aspx?key=61545858> (дата звернення 10.04.24).
28. GDP of Australia. World Bank. URL: <https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.CD?locations=AU> (дата звернення 10.04.24).
29. GDP of Singapore. World Bank. URL: <https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.CD?locations=SG> (дата звернення 10.04.24).
30. Exchange Rate. CEIC data. URL: <https://www.ceicdata.com/en/indicators> (дата звернення 10.04.24).

31. International Investment Position by Country (Singapore and Australia) - IMF Data. URL: <https://data.imf.org/regular.aspx?key=62805744>. (дата звернення 10.04.24).
32. Договірно-правова база між Україною та Австралією. Посольство України в Австралії, URL: <https://australia.mfa.gov.ua/spivrobotnictvo/311-dogovirno-pravova-baza-mizh-ukrajinoju-ta-avstralijeju> (дата звернення 17.04.24).
33. Україна та Сінгапур. Посольство України в Республіці Сінгапур, - URL: <https://singapore.mfa.gov.ua/ukrayina-ta-singapur/ukrayina-ta-singapur-all> (дата звернення 17.04.24).
34. Державний комітет статистики України. Географічна структура зовнішньої торгівлі товарами URL: https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2024/zd/ztt/arh_ztt2024.html (дата звернення 17.04.24).
35. Державний комітет статистики України. Зовнішня торгівля окремими видами товарів за країнами світу URL: https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2024/zd/tszt/arh_tszt2024_u.html (дата звернення 17.04.24).
36. Державний комітет статистики України. Динаміка зовнішньої торгівлі послугами за країнами світу URL: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2007/zd/din_rik/din_u/dei_posl07.htm (дата звернення 17.04.24).
37. Державний комітет статистики України. Прямі інвестиції URL: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2017/zd/inv_zd/pi_ak_ks_reg/pi_ak_ks_reg_u.xlsx (дата звернення 17.04.24).

Додаток А

**Географічна структура зовнішньої торгівлі
України товарами в 2023 році**

	Експорт		Імпорт		Сальдо
	тис. дол. США	у % до 2022	тис. дол. США	у % до 2022	
Усього	36182902	82,0	63566999	115,0	-27384096
у тому числі					
Австралія	17749,2	95,1	79452,3	36,5	-61703,1
Сингапур	58451,6	203,5	61403,1	138,2	-2951,5
Словаччина	1073675,2	71,3	1676885,8	169,6	-603210,6
Словенія	64841,2	110,0	241972,3	97,5	-177131,1
Велика Британія	359347,2	82,0	1090989,6	143,0	-731642,3
США	518503,1	60,2	2862841,7	131,8	-2344338,7
Таджикистан	12092,1	102,1	855,5	323,9	11236,6
Таїланд	39174,4	111,4	207092,2	127,5	-167917,8
Тайвань, Провінція Китаю	17916,8	58,7	296769,1	105,4	-278852,3
Туніс	149949,0	77,7	26429,6	89,2	123519,5
Туреччина	2368507,5	80,5	4723377,9	140,0	-2354870,4
Туркменистан	40181,0	183,0	227352,9	119,1	-187171,9
Уганда	27610,0	121,0	7368,5	71,4	20241,6
Угорщина	1184875,2	52,2	1387895,7	135,8	-203020,5
Узбекистан	144339,9	76,6	191529,6	119,9	-47189,7
Уругвай	344,4	87,5	5698,6	388,3	-5354,2
Словаччина	1073675,2	71,3	1676885,8	169,6	-603210,6
Словенія	64841,2	110,0	241972,3	97,5	-177131,1

Джерело: [35].